

207246 వత్రిక నమము | వత్రిక టింప (బడుగు)

VOL. 5.

జిన్న పట్టణము 1918 వం. అక్టోబరు నెం 31 వ తేది గురువారము

No. 175

సంపుటము. ౫

కాళియా శ్రీ వాసుదేవం శర్మ ఆశ్వయుజ బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౧౭౫

ఆశ్వర్థములో నాశ్వర్థము.

విశేషమైన గాలి తలగడలు.

నీటియందు గల కొలియముక్కు మరచిలక తీసివేసి గాలిని పంపుకొని మరన మునుపటివలె లిగిం దుచి యెడల మిక్కిలి సౌఖ్య కరమైన తలదించును. ఆ కత్తిరతనవ్వను మరనచీసిన గాలియంతయు పోయినచో కేబుల్ గాని వొడియందు గాని యుంచుకొనవచ్చును. ఇది శిరోభాగ గలవారికిని, ప్రయాణికులకును తదితర ప్రవాసాచార్యమునకును మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారి పరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందును. టింపు 1-కి లక్షలు 0.8-0, తపాలపుచ్చ ప్రత్యేకము. (536) దిరునామా: ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశు శ్రీవీధి, సామలకూరుపేట, మద్రాస్

501 పావ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకముయందలి కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినకు వరికింపుడు.

ప్రతి వత్రికనును లక్షలకొలది సేపాటల విక్రయంబుచేయును.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూరియన్స్, గోవా, ఫిజి, బెరెండ్, హావైకికా, మున్నగ ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, తీవ్రమోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "జీవేయిక బోనామయనార" కల్పా మూలం సీసా యింటు నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సహాయమును, నిరీక్షించి, మురపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును. కీరలము, కీరవాతము, అజీర్ణము, పూర్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, చులబద్ధము, వగైర, గజము కొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటిపండ్ గలగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, వగైర, వాయువు, మరలను ననేక లోగములను, ఈ సిద్ధాంతము సేవనచో నాశ్వర్థముగా పొయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో నీ సిద్ధాంతము అగునట్టియెడ మహాభాగ రమణుల కర్పాటక మాలిపిలమండెయి యోగ్యములగు తయారు చేయవలయును.

పిట్టాక్షుని యాచార్యుల గురువులు, ప్రతి సీసాయెడలను ఉండెను; యాచీ తీసికొనవలెను.

అనుభూతియు, ప్రతీతిసాలో గూడ యుండును. 250 మోత్రెయిన్ సీసా కేళి య మూత్రము.

సీసాల లోకపారి కెన్నింటిని టింపుల ఖర్చులోనెరి చూ 1-0.0 12 సీసా లోకపారి గొనెరి 2-0.0 25 సీసా లోకపారి గొనెరి 5-0.0 మునుపటివలె మువ్వ అయి, దియి సిద్ధాంతమును దొరకును.

దిరునామా: శ్రీ సీతా వాసుదేవ వైద్యుల, మద్రాస్

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126
(నిజమగు) ఆటో దిల్ బహార్. (కెవర్లకు) కాబడినది. కాబడినది. ఇట్టి గాలిపురుడి కనుపడునది. సాటిలేని మనోహర మువాసనగలది. అల్పమోహగాని, సారామోహగాని, చేర్చబడకను సిద్ధము నేయుచుండి కేవల పుష్పసారము. నీ తువాలపై కొన్ని చింద్రపులు చిలుకరించినచో, మనోగర్భముల మువాసన నిష్కలమగును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న సీసా (అర డ్రాల) సీసా 1-కి రు 0.8-0
మధ్యమ సీసా 1-డ్రాం " " 0.12-0
పెద్ద సీసా 2 " " 1.4-0
వెద్ద సీసా 4 " లక్ష క్షి కోప్పా " 2.0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము
వల్లెల, పట్టుణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. వీని ఆశేమను నతలు గెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొను సీసాపై న, కాపుపైను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును చరికింపుము ఈ ఆటో దిల్ బహార్ ముక్కు నలక్షణములను చరికించుచో గోరువార దిగుబాటి (కానీనచో అనారోగ్యముల మువాసనకావు ఉత్పన్నము కంపురుడు. పోయినచుండు అంగ్లొయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, మామూలు సీధి, బొంబాయి. మువాసా యోగము: మహాభాగ పురుషోత్తమాక్షి, మోహనాచార్యులు, మువాసా

కీర్తిహలయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి వల్లన
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0.1-0 12 ప్రతులకు 0.9-0.
వి. వి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
అంధప్రతికా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి మైదాంత్ మహాభవన ఫలయందలి సర్వాన సమాధ్యులు, సభావ్యులు, యువశాస్త్రన ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా శిర్యానములుగలవు. సెల రూపు 1-కి 0. సాఫ్టీకేషన్. అంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 7, కెంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

వెల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణముధికము!!!
కంచభాషను చూచుకొనిన మోసము కలుగదు.
అమృతం జనము
అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము.
కలనోద్యమమును, వాయువుపోట్లపోవును. పూర్వపు నొప్పుల బారదోలును. పొట్టుకు బోగొట్టును. ఇది యిది యనలేల వకలవిధమైన నొప్పులకు సంబంధించినది. ముఖ్యముగా హిందూజాతీయము తయారు చేయ బడు చుండునది. దీనిని విశేషములలోని అనేకము వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలకులకు యోగ్యతా తక్కువగా పొందియున్నది. అన్ని యీకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుము.
తామర తైలము
కానర, తీట, విజగగజ్జ, దురద, ఉంగరములచేటిచుట్టు, రసీకామిడి, కెండుకు లూచిగొప్పలు మొదలగు చర్మరోగములకు వాతము చేయుగలదు. రాశారాడి బొమ్మను చూచుకొనట మంచిది. కల 0.8-0.0 యాత్రము.
మోహి నీ తైలము
శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. రీతులముల నూనెల సీసా 1-కి రూ 0.12-0.
దంత మార్జము
పంటి నొప్పులకు చిక్కవధు; మువాసనగలిగి యుండును. వర్షసామ్యముగ వాడుట తీయున్నది. వర్ష 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 అ.
అమృతం జనము డిపో,
6, కెంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు. 109, శిరిరోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

నీటి పన్ను లేట్లు.

పాలెపు వేలకటనూర్యగోపాలముగారు
య్యగిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారు.

18 వ జూలై తేదీ గవర్నమెంటు ప్రకటనములను
మామూలు లేట్లకంటె నెక్కువ విస్తీర్ణమునై నీటిపన్ను పెరు
గుటయు, కొండెగ తగ్గుటయు సంభవించునగాన ప్రజలకు
భరింపరాని కష్టమునకు కలుగలదు. ఈనాటికి విధింపబడి
యన్న నీటిపన్ను లేట్లు మామూలుగా కొన్ని సవరణలు కల
య్యుటచే చాల మెచ్చుకొన్నవి. అవి తగ్గింపవలసి యు
న్నది. మూడు నెలలకు నీరు కావలసిన సవరణనుకు ఒక లేటు;
అరు నెలలకు నీరు కావలసినది అంతకు రెట్టింపు రెండు లేట్లు;
పండ్రెండు నెలలకు నీరు కావలసినది అంతకు రెట్టింపు నాలుగు
లేట్లు నీటిపన్ను బాధ్యులు అని మొదట నుద్దేశింపబడినట్లు
కానబడుచున్నది. ఇప్పుడు పొగాకు, మెట్టకరి, మిర్చి లోనగు
నవి మొదటితరగతిగాను; పల్లపువరి, కొబ్బరితోటలు లోనగు
నవి రెండవ తరగతిగాను; అరటిచెట్ల లోనగునవి మూడవతర
గతిగా నెంచబడినట్లు కనబడుచున్నది.

ఎకరమునకు నీటిపన్ను మొదటితరగతి వానికి రు 2
జూను, రెండవ తరగతి వానికి రు 4 జూను, మూడవ తరగతి
వానికి రు 6 జూను మార్చి 1896 సంవత్సరమునకు బూర్వ
ము విధింపబడుచుండెను. తరువాత ప్రతిలేటువై చారురూప
కము మెచ్చు విధింపబడినది. కనుక ఇప్పటి లేట్లు మునుగా
రు 2-8-0, రు 5, రు 10 అయి యున్నవి. న్యాయమునకు
మూడు నెలల పయినకు మూడు నెలల కాలమును నిరక్కర
లేదు. అరు నెలల మొదల సవరణనుకు అరు నెలల కాలమును
అక్కరలేదు. పండ్రెండు నెలల సవరణమునకు అరు నెలలకంటె
నను పండ్రెండు నెలల కాలమును అక్కరలేదు. ఏమా! అరటితోటలు మొదలగువానికి జాత్ర మొదలు జన
వరి తుదకు ఆరేడు మాసములు గలవని నిరక్కరలేదు. కనుక
సంవత్సరము పొడుగునను నీరు కావలసిన దినుసులు గోదావరి
డెల్టాలో తేనెలేవు. ఎట్లయినను కావలసిన నీటిపరిమితిని
పట్టి నీటిపన్ను లేటు విధించుట న్యాయమని యెంచేస్థిలో,
పల్లపువరికి గావలసిన నీటిలో దకాంతమైనను, ప్రస్తుతము ఎక
రారు రు 10 లు నీటిపన్ను విధించుచున్న సవరణలకైనను
తోటపయిలకైన నక్కరలేదు. ఈ క్రింది తారతమ్యములను
గమనింపుడు.

- (1) పల్లపువరికి: సర్వదాచేనలో నీరు నిలువయుండనలె
ను, ప్రాతనిరు పోనిచ్చి క్రొత్తనీరు పెట్టుచుండవలెను.
- (2) రు 10 లు లేటు నీటిపన్ను చెల్లించు సవరణలకు:
ఒక్కతడి ప్రాకించిన చాలును, నీరు నిలువకక్కరలేదు. ప్రాత
నీటిని పోనిచ్చి క్రొత్తనీరు పెట్టవలసరములేదు. ఒక్కవర్షము
కుంపినయెడల చాల నాళ్లవరకు నీ రక్కరయే లేదు.
- కనుక చేవిధముచేత జూచినను రు 5 ల లేటుకంటె నె
క్కువనీటిపన్నుకు బాధ్యులు కాదగినసవరణలు గోదావరి డెల్టా
లో తవనవచ్చును. కనుక రు 10 ల లేటు న్యాయము కాదని
వేల చెప్పవక్కరలేదు.

మూడు నెలల పంటకు గావలసిననీరు, అరు నెలలపల్లపు
పంటనీటిలో కతాంతమయినందున, అపంటకు నోకటిరెండు
తడలనీరు ప్రాకించిన చాలును కాని పల్లపు లేటును సగమువంతు
నీటిపన్ను వీనివైన విధింపబడుచున్నది. ఇదియు నత్యధిక మే.

మతియు నింతవరకు చార్జీ చేయవచ్చు నీటిపన్ను
నను, క్రింది విషయములలో, చట్టముగాని, న్యాయమును
గాని, సవరణ కరకు గలను ప్రతిఫలముగాని యనునది
యందక చాల దుష్ఫరముగ నున్నది. అట్టి విషయములను
కొన్నిటిని వివరించెదము:

1. కుండపోతకు నీటిపన్ను విధించుట

- (1) పొగాకు మిరప మొదలయిన సవరణలుగాని, అ
రటి కొబ్బరి మొదలయిన తోటలుగాని పొతకు ప్రారంభ
దినములలో మొక్క బ్రతుకుంకంటె కుండపోత నీరు పోసి
కొన్నప్పుడు గూడ ఆ సవరణయొక్క ఫసలీ పూరారేటు
విధించుట.
- (2) నీటిపారుదలకు పన్ను విధించుట న్యాయము కాని
కుండపోత నీరు తెచ్చి పోసికొన్నందుకు పన్ను విధించుట య
న్యాయము. కుండపోత మంచినిట్లు తెచ్చుకొన్నందునకు, చెం
బులతో మంచుకొని వాహము పుచ్చుకొన్నందుకును పన్ను
విధింపదలవిన నెట్టి యక్కర మగునో, అదియు నట్టిదే (2)
ఒకవేళ న్యాయమే యనుకొన్నచో నీటిపరిమితినిపట్టి చూచితి
మా దఫాయొకటికి ఎకరమునకు రెండుమాడువందలగావలను
కంటె నిక్కరలేదు. కాలమునట్టి చూచినను మూడునాలుగు
దినములకన్న నెక్కువకాల మవసరము లేదు. ఈ స్థితిలో
పొగ మొక్కలు మొదలయినవానికి ప్రారంభపు నీటిపో
తకు (నాల్గవంతు మిహాయింబి) రు 2-8-0 లేటు, కొబ్బరి
మొదలయినవానికి రు 5 ల లేటు అరటి మొదలయినవానికి
రు 10 ల లేటు నీటిపన్ను విధించుచున్నారు.

II ఫసలీలో ఏతోట ఆయినను తుదిదినములలో వేసి కొని నీరు పారించుకొన్నను ఆతోట వై ఫసలీ పూరారేటు విధించుట:

ఆరటితోటలు కొబ్బరితోటలు మొదలయినవి జనవరి,
ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఇందులో నేనెలలో వైనను పాతుదురు.
ఏప్రిలు నెల మధ్యభాగమున నెంట్లు డెల్టా కాల్యలు మూసి
వేయబడును. అంతకుముందుగానే నీటిపన్ను తగ్గును. మేయి
కాను నెలలు ముందువేసవి. మేయి 15 తేదీని నెంట్లు డెల్టా
కాల్యలు తెరుతురు. తూర్పుపడమటి డెల్టాకాల్యలు మేయి
నెల యంతయు మూయబడియుండును. అప్పుడు నీరు కావలెను
గాని కాల్యలు తెరచియున్నచోట గూడ నీరుదొరకదు. జాత్ర
మధ్యభాగమునండి వర్షములు వరియును గనుక వాతకేవలము
యిన మొక్కలకు నీరక్కరయేలేదు. ఈ విధముగా నీరెండు
మాడు నెలలలో రెండుమాడుపాళ్లు తడి పెట్టికొన్నను ఆస
వరములకు పూరావచ్చు రు 5 లు రు 10 లు విధించుట
న్యాయ మనదగునా?

III ఫసలీలో నీటిపన్ను చాలాభూములను పల్లముక్రింద
క్లాసుచేసి నీటిపన్ను నున్నాడ కలిసి, కన్నాల్లిడెల్టా అన్నెను
మొంట్లకట్టివారు ఆభూములలో కొన్నిటికి నీరువరిగా ఎక్కు
క చేసినలో నంతటను చాలవ్యయముమీద మట్టి తీసి అమట్టి
సోపాట దిమ్మగా పోసి, దానిని నిరుపయోగముగా వంచ
కాలక గృహకృత్యము నిమిత్తము అరటి మొదలగు మొక్కల
వాటికొనుచున్నది. ఆ అరటి మొక్కలకు కుండపోత కాల్య
నీరు పోసికొన్నప్పుడు, అరటితోట జాన్తరేటు నీటిపన్నునకు
బాధ్యులయినదని యెంచి పోతకు 1 వంతు మినహాయింబి
(నీటిపన్ను లేటు రు 5 లు కొందము) జాన్తరీనీటిపన్ను విధిం
చుచున్నారు. అరటిచెట్లకు కాల్యనీరు ఉపయోగించుటచేత
జాన్తరీనీటిపన్నునకు బాధ్యులులేయని యెంచుకొందము. అసలు
కాలవనీరు ఒక్కొక్కటయిననుపొయక ఆ యరటికి వర్షాధా
రమని లెక్కలలో గ్రామకరణము రెవిన్యూ యినపెక్కురు
మొదలుగా గల యధికారులు అడంగలలో 5 మా ర్చి లు
వ్రాసిన కేసులలో సహితము జవాబుండి యున్నోగియులు
యొకరమునకు రు 5 లు చొప్పున జాన్తరీపన్ను విధించు
చున్నారు. నీరు పోసికొన్న ప్రతీకము నకు రు 2-12-0
నీటి మొగ మెరుగని వానికి రు 5 లు పన్ను! ఇట్టి వింతలను కని
పని యొకగము. ఇట్టి విద్వేషములు వారతనమువారికి విశేష
మయులను పరిపారము గానరావచ్చును.

నీరు పారించుకొనరాదా యందుచేమో? పల్లపుపట్లము
జరుగు ప్రతీకమునకే నీరక్కర కొంతమట్టినితీయించి భూమి
ని నిజముగా పల్లము చేయించుకొనవలసినప్పుడు మొరకడిబ్బకు
నీరక్కరగలదా? ఈసంగతిని గవర్నమెంటుకు, అరటిరూప
మునను, సభలలోను వినుకులేక చెప్పుచున్నారు. మొర్రాలిం
చువారు కానరాదు.

డోట (వెర్మోలేవక) వలన ఆ అరటిచెట్లకు లాభ
మకలిగెనందుచేమో! వర్షాకాలమునందు ఆచెట్లకు ప్రత్యేకము
నీరక్కరలేదు. తక్కినకాలములందు ఆచెట్లకునీరు రాదు. కనుక
ఫసలీలో నీరేవల మన్యాయ మని చెప్పట మతితయోక్తి
కాదు.

IV కొన్ని విషయములలో జిరాయితిలకంటె ఈ
సాముల నెక్కువపన్నులకు బాధ్యులయిన వానిగ జేయు
ట: ఇక్కడి యీసాములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యొగమ
మునకు పూర్వముపుట్టిని. వానివెనక్కిటు రెండుకట్టి హక్కుల
నిరవరది. అందుకు మనము కృతజ్ఞులము. కొన్ని విషయముల
లో జిరాయితిల పన్నుకంటె ఈసాములవై పన్ను లేట్లకు
రైతునది. కొన్ని విషయములలో నత్యధికము లయినవి. ఉదా
హరణములు:

తరగతి.	సంఖ్య.	సంఖ్య.	సంఖ్య.	సంఖ్య.
III	4	భూమిపన్ను	2-8-0	
IV	3	నీటిపన్ను	3-8-0	3-0 9-0
V	2		6-0-0	
VI	1			
IV	4			
V	3		5-0-0	2-8 7-8
VI	2			
VII	1			
V	4			
VI	3		4-8-0	2-4 6-12
VII	2			
VIII	1			
VI	4			
VII	3		4-0-0	2-0 6-0
VIII	2			
IX	1			

ఈవిధముగా కడపటి పల్లపులేటు యొకరమునకు
రు 2 ల వరకు విధింపబడి యున్నది. త త్తక్కుభావములయిన
యీసాములను సంక్షిప్తందనే చేర్చి నెట్లుమెంట్లు అరటి
నే నమోజుచేసి యున్నారు. లోకలు కేన్య ఆరేటుమీదనే
భారీ చేయబడు చున్నది. ఇంక ఈసాములమీద నీటిపన్ను
మాట తలపొయ్యదు. భూమివంతు సారసీనమైనను, నీటి
వంతు తక్కువదయినను. మొదటిపల్లపు పంటకు రు 5 ల
రెండవపంటకు రు 5 లు వేరని రు 10 ల చొప్పున నీటిపన్ను
కట్టుబడుచున్నది. అక్కిధమ మయిన భూమి గల జిరాయితి
రయితు రెండు పంటలకు భూమి పన్ను నీటి పన్ను కలిసి
యొకరమునకు రు 2-12-0 ల నిచ్చుకొనవలసియుండగ, అట్టి
భూమిగల ఈసాముదాసుడు క్రియార్థిరెంట్లు భూక నీటిపన్ను
రు 10 లు చెల్లింపవలసినవా డగుచున్నాడు. ఏమిదోదేశము
చేత ఈ సాములు మొదట పుట్టినవో, ఏ దాక్షి
ణ్యము చేత బ్రిటిషు గవర్న మెంట్లువారు పూర్వ
దత్తములను పరివారింపి క్రియార్థిరెంట్లు కట్టికో వానికి భంగము
కలిగి, యీసామదారులకు జీవనోపాధి నశించినది. జిరాయి
తిలకు కావలసినదానికన్న ఈసాముల కెక్కువ నీరక్కరలేదు.
ఎప్పుడు పంట పండను. ఆయినను నీరు గవర్న మెంట్లువారిది
గనుక వారియిచ్చును కచ్చిరేట్లు విధించెద రందురా! పృథు
లకును ప్రజలకును గల సంబంధము విశ్వప్రకృత్యాయము
కుంటిది గాని వర్తక వ్యాపారమునవలె క్రేస్త్రవిక్రేతలకు గల
సంబంధమువలెదగుట కోవనియము. నీటిపన్ను లేట్లు సవరింప
బడిననీ యెంచుట నిజమే! కాని జిరాయితిభూము లే
లేటు నీటిపన్ను వహించుచున్నవో, ఈసాములు వారేటు
పన్ను వహింపవలెదగాని యధికము వహింపజేయుట ధర్మ
తరము

విషయరచిత్రము.

వేపపట్ట (చెరడు) 8 తులములు, మిరియాలు 1 తులము,
నామ 1 తులము, నీటినికొద్దిగా నలగగొట్టి 1 కేరు నీళ్ళలో
సా మంకాలము 6 గంటలకు వానవేసి ఉడయము 6 గంటలవర
కునుంచి పిమ్మట అర్ధ సేరు కనామును దిగునట్లు మగననిచ్చి
వడపోసి ఒకసీసాలో పోసియుంచవలెను. వ్యాధిరాకుండుట
కు ఆరోగ్యవంతులు గూడ దీనిని దిగువనివరించినరీతిని నేవింప
వలెను.

10 ఏండ్లలోపువారు 1 చిన్న చెమ్మను లేక మిల్లిగరి
పెడు పడుకొనబోవునపుడు త్రాగవలెను.

50 ఏండ్లలోపు వారు 2 మిల్లిగరి పెల కనామును
త్రాగవలెను.

జ్వరము తగిలినవారు వైమోతాదుల ప్రకారము దిన
మునకు మూడు సారులు త్రాగవలెను. ద గ్గు
కూడనన్నవో వైద్యవాండ్రు మిల్లిగరి పెలో సగము, పిల్లలకు
నాల్గవంతు లేనను కనాములలో చేర్చి యియ్యవలెను.
గర్భిణీస్త్రీలకు తేనె నియ్యగూడదు.

పథ్యము-జ్వరము తగిలినవారు గోదుమనూక జాన
(పాలతో పటిక బెల్లముపాడి చేర్చి), గోదుమరొట్టె, పాలు
పుచ్చుకొనవలెనని బెంగురూరు యూసానీ డాక్టరు సయ్యదు
అబ్దులు హాకీముగారు వ్రాసిరి.

ii

తైముజ్జాను సోదానుగాని, సాండలు నీరపురు నీళ్ల
తో గలిపిగాని పుచ్చుకొనిన వ్యాధి పోకదు.

iii

యూక్లిప్తను ఆయులును చిటికెను పంచదారలో,
రెండుచుక్కలుచేసి ఉడయమును సామంకాలమును పుచ్చు
కొనిన వ్యాధిపోకదు యూక్లిప్తను ఆయులును చేతియము
నకు రాసి తరుచు వాసనచూచు చుండుట మంచిది.

హంగరీలో విప్లవము

లండను, అక్టోబరు 30:—విప్లవము తగ్గుచున్నది భార
ను కరోలీ కనుకూలముగను,సంధికొరపును జర్మనులతో మైత్రీ
వదలవలెననియును బుడాపెస్టులో లక్షమంది ప్రాగుపడి అం
దోళనము చేసిరి. వారిమీద తుపాకులును మరభిరుగులును
కాల్పబడెను. వారిలో చాలమందికి అపాయము కలిగినది.
బుడాపెస్టులో వైనిక కాసనము ప్రకటింపబడినది. హంగరీకి
సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మిచ్చుట మున్నగు మరతులను భారను
కరోలి కోరెను. రాజుండల సమ్యుతింపవందున నతనికి ప్రధాన
మంత్రిత్వ మియ్యలేదు.

కెయిజరు రాజ్యత్యాగము.

లండను, అక్టోబరు 30:—ఈవందతులు మరల హా
చ్చుగా వివచ్చుచున్నవి. ప్రాంతపర్వతైలుంగు పుత్రికయే
దీనిని కోరుచుండుటచే నది నిరర్థకము కాదనియునుతరు తలపి

బందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల : మంచి సమయములలో వృత్తచాపుల బాలరు పాఠము నేర్పుట.

నేత్ర యంత్ర గారములు

నిన్నటిదిన మదయము ఆరుగంటలకుకూలీలందరు యంత్ర గారములయొద్దకు వచ్చి పనిలో ప్రవేశించెదరు. అప్పుటి అధికారులతో చెప్పిరి. గత క్షయములు సిక్కులుగారి యంత్ర గురువేనిది యంత్ర గారములలో నెవరికిని ప్రవేశ మియ్యబల మని వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. కూలీలు తననంతరము ఏమియు చేయబాలక వాడియాగారికి తనస్థితిగతుల తెలిపిపోవచ్చునని తెలిపిరి. వాడియాగారు తక్షణమే వెంటబూతు పొరవ్వనర్హులగు వచ్చి కూలీలను కలిసికొనిరి. కాశ్యపులసంఘకార్యదర్శియు సంగతిసందర్భముల వారితో విచరించిరి. వాడియాగారు ప్రకృతము అధికారవర్ధమువారితో రాజబాధములు నడపిన లాభములేదనియు, గత రోజు అధికారులతో సుకరము అలెగ్జాండరుగారితో మాటలాడగా, కాశ్యపుల వ్యవస్థలను పొలితమంది ప్రతినిధులను ఎప్పుడోని వారు వాడు తొమ్మిది గంటలకు యంత్ర గారములయొద్దకు వచ్చి పనిము కూలీలు నడవలసియుండునని అలెగ్జాండరుగారు చెప్పియుండిరి. కావున వారలతో ప్రకారము పక్షపాతిని త్రేయోవా యకముగనుండునని చెప్పిరి. సాయంకాలము మగల మూడు గంటలకు కూలీలందరకువచ్చి మాటలాడెదరు చెప్పిరి.

తననంతరము కూలీలు ప్రత్యేకముగా సమావేశమై సిక్కులుగారియొద్ద తమ స్థితిగతుల జెప్పకొనుటకు 16 గురు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిరి.

ప్రతినిధులు అధికారులతో మాటలాడుట.

సిక్కులుగారు సకాలమునకు యంత్ర గారములయొద్దకు రానందువలన ప్రతినిధులు అలెగ్జాండరుగారిని ప్రత్యేకముగా దర్శించి అధికారుల యంత్రులను ప్రకారము కూలీలందరు ఉదయము ఆరు గంటల కే పనిలో ప్రవేశించు నిశ్చయించిరి చెప్పిరి. అలెగ్జాండరుగారు ప్రతినిధుల కోరికను మన్నించి మరునాటి యదయమునండి కూలీలు ఆరుగంటల లోపుగనే ద్వారములనందరు వచ్చి యుండవలయుననియు, ఆరుగంటల కొట్టినతరువాత ద్వారములను మూసివేసి యంత్ర గారముల పనుల ప్రారంభించు మనియు నుడిచిరి. ప్రతినిధులు అలెగ్జాండరుగారి యంత్రులను సంగీకరించి పనిలో సకాలమునవచ్చి ప్రవేశించుమని చెప్పిరి.

సాయంకాలము మూడుగంటలకు బాంధ్యులవద్ద కూలీల సభ యొకటి జరిగినది. వాడియాగారు సభాధ్యక్షుడు వహించిరి. ప్రతినిధులు కూలీలతో అలెగ్జాండరుగారియొద్ద జరిగిన సంగతిసందర్భములను విచరించిరి. కూలీలందరు అలెగ్జాండరుగారి మాటల ప్రకారము నడచెద మని వాగ్దానముచేసిరి.

వాడియాగారి యువదేశము.

తననంతరము వాడియాగారు సభ్యులకుపోతోవదేశము చేయుచు యుండు తమ సంఘము ఎంతయో పనిచేయుటచే యుండునని చెప్పిరి. యంత్ర గారములవారు పెట్టుబిచ్చంధములు తాత్కాలికములుగా భావించి, సకాలమున కార్యాలయములకు వెళ్లి పనిచేయుచుండిన సంఘమున కెంతయు గౌరవ ముండగలదని చెప్పిరి.

తననంతరము సభ ముగిసినది. కూలీవాండు తమతమ గృహముల కరిగిరి.

నేత్రవిషయములు

నేటితో కూలీవాండ్రకష్టములు నివారణ యైనవి. అలెగ్జాండరుగారు వాగ్దానము చేసినప్రకారము యంత్ర గారముల ద్వారములు, యథాప్రకారము నేటి యదయము ఆరుగంటల కు తెరువబడినవి. గతమునుండి ములండి జీవనోపాధి యేమి యుండక కలుకష్టముల పడినకార్యములందరు సకాలమునకు యంత్ర గారములకు వచ్చి పనిలో ప్రవేశించిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ: ఈనెల 2-వ తేదీ

శనివారమునాడు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు దీపావళి సందర్భమున మైలాపూరు గోపాలనాయగరు పాఠశాల మందిరమున తిరువల్లూరు రాజాయి పాటకచ్చేరి జయపడుదు.

ఒక సార్వజనిక సభ: మదరాసు ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసు కమిటీవారి యొక్కయు మహాజనసభ వారియు క్రియం యోజనాకర్మము క్రిందవచ్చేది నెల 4-వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆర్యవియనువీధియందలి గోకేల హాలులో గా. జి. గంగాచార్యులుగారి యగ్రాసనావళియున ఈ క్రింద విషయములను పర్యాలించియు నిమిత్తముక సాంస్కృతికసభ సమావేశమగును. విషయములు: (1) కాంగ్రెసు లీకుల డిప్యూటీమెంట్వారికి వారీచీటి నిరాకరింపబడుట (2) చదురు కాంచీపురములలో పోలీసువారు తుపాకులను ప్రయోగించుట (3) ఇప్పటి యాధిక పరిస్థితులను గుఱించి చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ప్రకటన (4) బర్మా ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసు కమిటీయధ్యక్షుడు డాక్టర్ మేతాగారిని స్వరాష్ట్రమునండి బహిష్కరించిన బర్మా ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞాప్రకటన.

మితవాది కాంగ్రెసుసభ

ప్రతినిధులు 30-వ తేదీక ముంబై కొందరు వచ్చిరి. సభ జరుగునాటికల పూర్తిగా నిండగలదు. అధ్యక్షుడగు గా. నురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారును తక్కిన వంగరాష్ట్రీయ ప్రతినిధులను 31-వ తేదీన వచ్చెదరు. వారికిలెల్లుప్రేషనుయొద్ద స్వాగత మియ్యబడునని 30-వ తేదీ తంతిరా వ్రవలన తెలియుచున్నది. నవంబరునెల 1-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు ఎం.వై.నాటకశాలలో సమావేశము ప్రారంభమగును. శనివారమునాడు పగలు 11-30 గంటలకు మగల సమావేశము జరుగును.

పూనా సేవాసదనము: సేవాసదనాధ్యక్షురాలగు రామాబాయి (రనేడినతి) గారును ఇతరసభ్యులగు శ్రీమతి పురుషోత్తము 30-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12-45 గంటలకు వెల్లింగ్టను ప్రభుదంపతులను దర్శించి సన్మాన పత్రమును సమర్పించిరి. ప్రభుగారుగత 2 వత్సరముల నండియు ఈ సంఘమునకు పోషకులుగా నుండిరి. సేవాసదనమువారు ప్రభుగారికి ఆల్బుమును కానుకగా నొసంగిరి. ప్రభుదంపతులను పుష్ప మాలాలంకృతుల గానించిరి. రామాబాయిగారు తక్కినవారి నందరిని ప్రభుదంపతులకు పరిచితులను గానించిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు

పారిశ్రామికసంఘము

పారిశ్రామిక సంఘమువారి సంవేషిక నివేదికమునందు గల వివరములు దేశీయులకు సంతోషమును కలిగించక మానవు. ప్రకృత అధికారవర్ధపు శక్తి సామర్థ్యముల వలన మనదేశము పారిశ్రామిక విషయముల పట్ల ఎంతవరకు అభివృద్ధి చెందియున్నదో ప్రతివారికిని నివేదికము తెలుపగలదు. ఇంతవరకు మన దేశస్థితిగతుల ననేక సంఘములవారు విమర్శించియున్నారు. కాని వానిని ప్రభుత్వమువారు కావ్య రూపమున బెట్టినవారు గారు. ఈ నివేదికము సయిత మటుల నగునోయని విశులించుచున్నాము. నివేదికమును ఆంగ్లభాషి యుండు విధిగా పంచిపెట్టవలయును. దానిని చదివిన ఆంగ్ల యులు దేశాభ్యుదయమునకు ప్రజలు చేయుచున్న ఆందోళ నమునందు గల సత్యాసత్యములను కనగొనగలరు.

సంఘమువారికవోట అయోమ్యముల తగ్గుచేట్టులన పరిశ్రమల అభివృద్ధికిగ్గుచున్నదని అభిప్రాయపడిరి. ఇంకొక వోట దేశమునందు ధనాగారముల విధిగా నెలకొల్పవలయు నని నూచించిరి. వేరొకవోట పరిశ్రమభివృద్ధికి కావలసిన ధనో యమంతయు లండను నగరమునందే తెప్పించుకొనవలసి యుండునని తెలుపుచున్నారు. వీరతనము వారు ప్రజల పారిశ్రామిక కాలయములకొని పనిచేయుచున్నందున దేశమున పరిశ్రమలు విచ్ఛలవిడిగా నభివృద్ధిజెందుటకు వీలు గానిమిందుట లేదని వారొనయిన్నారు. వ్రాయబూనుకొనినయెడల ఇట్టియసందర్భ విషయము లనేకములు మన నివేదికమునందు చూడగలము. పారిశ్రామికశాస్త్రమునందు సామర్థ్యము కలిగి పనిచేయుగల వారు మనలో లేరని సంఘమువారు దేశముమీద సుక అప వాదము తెచ్చిపెట్టుచున్నారు. ప్రభుత్వమునందు సయితము సామర్థ్యముగ శాస్త్రజ్ఞు లుండియుండినయెడల మనపరిశ్రమ లు వృద్ధిపొందియుండునవే. ఈ సాకువలన మన కేమియు ప్రమాదముండదు.

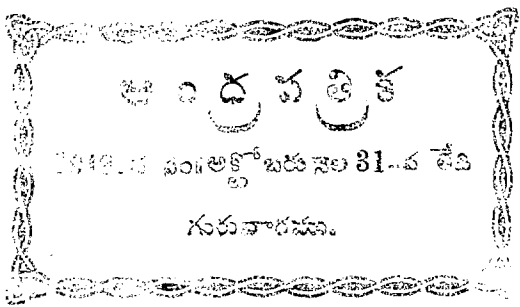
సంఘమువారు పరిశ్రమలవృద్ధి లోనికి దెచ్చుటకు కొన్ని గులహాల నొసంగిరి. అందు దేశమున కర్షవసరమగు పారిశ్రామికధనాగారముల సంస్థాపించు విషయమున నొకమాటయై నను చెప్పివారుకారు ఒకవోట మాత్రము ప్రజలకు అత్యధ సరముగా కావలసినవిషయముల నాలోచించుట కొక ఉప సంఘము నెలకొల్పవలయు నని నూచించిరి. వీనినిమాత్రము ప్రజలు గమనింపవలయును. ఎన్నియో లక్షల్పయోపాయములను కృత్యముచేసి దేశమున సంచారము చేసినసంఘమువారు ఈ మాత్రపు ప్రజలకోరికల గమనించకుండుట విచారకరము.

ధనవ్యయమును గురించి మాత్రము చాల మాచనలను సంఘమువారు తెలిపిరి. పరిశ్రమల వృద్ధికి 150 లక్షల రూపాయలు వ్యయమగునని అంచనాచేసిరి. ఇందు చాల ద్రవ్యమును పారిశ్రామికవిద్యాలనముల ఖర్చుపెట్టబడు నని విశుటకు మాత్రము సంతసించుచున్నాము:— (న్యూయిండియాప్రతిక)

సంఘమువారి సంవేషిక నివేదికమునబట్టి ప్రకృత మే మియు చెప్పబాలకున్నాము. అయినను పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి ప్రత్యేకనివేదికము మాత్రము ప్రజలయోగ్యముల తెలుపుట కంతయులాభకారి కాగలదని మా అభిప్రాయము. మాలవ్యాగారు పరిశ్రమల వృద్ధికి ఇంతవరకు ఎంతవని జరిగినదో తెలిపిరి. గత మాటయే బది సంవత్సరములనుండి భారతభూమి ఆంగ్లదేశమున కెన్నియోకోట్ల ద్రవ్యము ధారపోయుచున్నను, వాయుమాత్రము మన పురోభివృద్ధి కెంత సానుభూతితో పనిచేయుచున్నారో చూడదని ప్రజల నవ్వోధించుచున్నాను. ఇంతవరకును అధికారుల ప్రేమానుభవలన మన పరిశ్రమలన్నియు నడుగంటి దేశీయుల కడు వీడలుగ మాల్పవై చినది.

ఇంకవైనను సంఘమువారే మనపురోభివృద్ధికి పనిచేయ తలంచుకొనినయెడల వీరతనమువారి కెన్నియో అభ్యంతరములు ఆంగ్లవర్తకులవలన రాగవు. కావున పారిశ్రామికవిషయభివృద్ధి ప్రజలచేతులలోనే యుండవలయును. ఒకసారి తూర్పుఇండియా సంఘమువారి పరిశ్రమల ప్రోత్సాహమును స్మరించిన సంగతిసందర్భములు తేలుబడగలదు. ఇంగ్లండు లోని ప్రజలు భారతదేశములోని పరిశ్రమల నుద్ధరించురని తలంచుట వెలితనము. (ఇండియను నేటియెలుపుప్రతిక)

మహాత్ముడాబొదు రాజుగారు: యావద్భారత మహాత్ముడియ సమాఖ్యక్షేత్రకు రాగాకారు రాజీవానూ నిచ్చిరి.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల.

భారతదేశమున నెల్లడలను నూతనవాతము ములును, నూతనవాంఛలను తలయెత్తుచున్నది. ప్రపంచమునందలి దేశము లన్నిటియందును అత్యున్నతస్థానము నాక్రమించి, మరల తన ప్రాచీన ఆధ్యాత్మికనాగరకముల నెల్లడల వెదజల్లి నూనవ సేవ గాంధీజీవలె నని భారతదేశము కుతూహల మాననయై యున్నది. కాలవశమున కళావిహీనమై భారతసంఘమున నిలిడికృతమై యున్న సర్వశక్తులును పునరుద్ధరణము గాంచు తెంతయు ఈ మహా త్యాగనిర్వహణమున కత్యవసరము. దేశకళలు పెంపొందవలెను; దేశభాషలు వృద్ధిగాంచవలెను; దేశభాషామూలము నాధముగ ప్రతిమానపుని హృదయమునను వేరులు నాటుకొని యుండవలయును. ఇట్టి పరివర్తనము కలుగుటకు జాతీయ విద్యా విధానమే ప్రధానసాధన మగుట విశ్వవిద్యాంశము. కావున 1906 సంవత్సరమున కలకత్తా నగరమునందు సమావేశమైన కాంగ్రెసు మహాసభలో జాతీయవిద్యావిధానమునకు కృషి సలిపి, జాతీయవిద్యకులపై, చేతనల యాజమాన్యమున దాని నిర్వహించవలయు ననెడి యొక తీర్మానము గావించబడెను. ఈ తీర్మానానుగుణ్యముగ ప్రప్రథమమున వర్తించి, కార్యారంభమునకు గడంగిన వారు ఆంధ్రులు. వీరి విషయమున 1907 వత్సరమునుండి కృషిసలుపుచు, 1910-వ వత్సరమున మచిలీపట్టణమునందు జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠాపనమును నిర్మించి, కృతార్థులైరి.

ఈప్రతిష్ఠాపన ముప్పటినుండియు జాతీయవిద్యావిధానమునకే శక్తివంచనలేక పాటుపడుచు దిన దినప్రవర్ధమాన మగుచుండుట జాతీయాభిమానుల కెల్లరకును సంతోషదాయకము. నూతనముగ నుద్భవించిన జాతీయవాంఛలల్లికి వలయు విద్యా విధాన మి కళాశాలయందు దవలంబించబడుట ఆమోదదాయకము. కేవల విజ్ఞానాభివృద్ధిదాత కము లగు గ్రంథపఠనమువలన మనదేశమునకు సంభవించిన లోపముల గ్రహించి, యా కళాశాలాధికారులు కార్యానుకూలయోగ్యములై, జీవనో సాధకులగుచు వృత్తులననేకముల నిచ్చుటనేర్పరచి యున్నారు. విద్యార్థియొక్క విషయగ్రహణసామర్థ్యమును, ప్రతిభాసంపన్నతయు వృక్షమై, స్వయం వికాసమునకుపకరించుశీక్షణ మిచ్చుట నొసంగబడుచున్నది. ఇందుమూలమున జాతీయనిర్మాణమున కత్యవసర మగు స్వయంవృక్షిత్వము విజృంభించుట సుసాధ్యమగుచున్నది. ఇట్టి ఆత్మవికాసము సర్వతోముఖముగ వెల్లడి కావలసియున్నది. అందుచే నిచ్చుట పరిశ్రమల గూర్చియు, యంత్రనిర్మాణము గూర్చియు, చేతిపనులగూర్చియు విద్య ప్రసాదించబడుచున్నది. ఇంతే గాక, ప్రైవేట్, పబ్లిక్, మతవిషయిక విద్య యిచ్చుట విద్యావిధానమున ప్రధానాంగముగ నున్నది. ప్రతిదినమును ఇందు మూలమున ఆర్యుల యగ్నితాళయములు విద్యార్థుల హృదయ సీమల గాఢముగ నాటుకొనుట కవకాశముకలుగుచున్నది. మతభేద, పురాణేతిహాసముల మూలమున గఱచబడుచుండుటచే ప్రాచీననాగరకసంక

న్నత విద్యార్థులకు మనోగోచర మగుట నిశ్చయము. మహానీయుల జీవితచారిత్రవచనమును, జాతీయోత్సవనిర్వహణమును, జాతీయతాభావములను విద్యార్థులకు పురికొల్పు చున్నది. మరియు భారతదేశ చారిత్రకపఠనము సంకుచితదృష్టితో లిఖించబడిన పాశ్చాత్య గ్రంథసహాయమున గాక, భారతీయ ప్రతిభాసంపత్తిని, భారతనాగరక సామ్రాజ్యమును వెల్లడించు గ్రంథములమున బోధించబడుచున్నది. ఇంతేగాక, యా కళాశాలయందు మాతృభాషాప్రాముఖ్యము పరిగణించబడి, తన్మూలముననే విద్య గఱచబడుచుండుట ప్రశంసనీయుము. ఆంగ్ల భాష రెండవభాషగానే తిలకింపబడుచున్నది. దేశపరిశ్రమ కీ కళాశాలయందు చేయబడిన యేర్పాటులు మిగుల సంతృప్తిదాయకములుగ నున్నవి. ఈ విధముగ ప్రతివిషయమునందును నిశ్చల దేశభక్తియు, అచంచల జాతీయదృక్పథమును విద్యార్థుల కలవడిన యెడల వాగు ప్రపంచరంగమున దేశసేవ జేయుటకు తగిన ప్రోత్సాహము కలుగుననుటకు సందియములేదు.

ఇచ్చట విద్య నభ్యసించువారెట్టి వృత్తిని నవలంబించుట కవకాశములు గలుగుననుట విద్యావిధాన మేర్పడుపడుటచే నీ కళాశాల నానాటికి అధికసంఖ్యాకుల నాకర్షించుచున్న దని వేరేచెప్పవసరము లేదు. ఇందుల కుపకరించు విధాన మింతకంటె తృప్తికరముగ నది యీదేశమున వేరొక ప్రదేశమున లేదని చెప్పక గు ను. మాధ్యమిక తరగతులయందు విద్యార్థికి గల విజ్ఞానమును, కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమును సర్వతోముఖముగ పెంపొందించు విద్య గఱచబడును. ఇందు, చిత్రకళలు, చేతిపనులు మున్నగునవి గూడ నేర్పబడును. మాధ్యమిక తరగతులయందు కృతార్థుడైనపిమ్మట నాతడు తన యిచ్చనచ్చిన విషయమును అభ్యసించవచ్చును. పిమ్మట సారస్వత, వాణిజ్య, ఇంజనీరింగు శాఖలయందు బోధనము గావించబడును. సారస్వతమున దేశభాషలయందు గ్రంథ రచనమును, పత్రికా నిర్వహణమును గఱచబడును. పాఠ్యశాస్త్రమున్నగు సాంకేతిక విద్యాశాఖలు గలవు. ఇచ్చట ఒక మైనరు సివిలు ఇంజనీరింగు తరగతియు, ఒక వ్యవసాయ తరగతియు, కూడ ఇందు తృప్తికరముగ కృషి సలుపుచున్నది. వీని నభ్యసించిన యాతడు కళాశాలనుండి విద్యాభ్యాసము వదలి పోయిన పిమ్మట జీవనోపాధికై పలుభాముల పాలు కానక్కరలేదని యిందుమూలమున ప్రస్ఫుటము కాగలదు.

ఇక నొక విషయము. ఈప్రతిష్ఠాపన మొక సామ్రాజ్యకళాశాల. ఇచ్చట విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును ఏకప్రదేశముననే నివసించుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. ఇందు మూలమున విడిచిపురకును పరస్పరప్రేమకార వములును, పరస్పరవిశ్వాసమును యేర్పడి, విద్యార్థుల కోమలమానసియులు సరియగు మార్గము ననుసరించుట కను వేర్పడగలదు. ఇచ్చటి ఉపాధ్యాయులెల్లరును మిగుల సమర్థు లని పేరొందినవారు. ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములయందు కీర్తితరముగ కృతార్థులైనవారు కూడ ఇందుపాధ్యాయులుగా నున్నారు. వీరెల్లరును సేవయే ప్రత్యముగ నైకొని, మాతృదేశమునెడల గల అవ్యాజ ప్రేమతో, మాతృదేశారాధనమునకై గంకణము గట్టుకొనిన మహానీయులు. ఇట్టి సేవాపరాయణులచే నిర్వహించబడుచున్న యా కళాశాల జాతీయతానిర్మాణమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడు ననుటకు సందియము లేదు.

కాని, యీ ప్రతిష్ఠాపనానిర్వహణము భారతీయులమీదను, యిందు ముఖ్యముగ ఆంధ్రులమీదను ఆధారపడి యున్నది. దేశజాతీ కళాశాలకు రెండువిధముల వికాసము చేయవలసియున్నది. ఎల్లరును జాతీయవిద్యావశ్యకతను గ్రహించిన వారలే! ఎల్లరును జాతీయ విద్యాభిమానులే! కాని యింతయునుననే మన జాతీయవిద్య పెంపొందుట దుష్టభావ. ప్రతివ్యక్తియు తన అభిలాషను, తన ప్రాప్త్యాహమును తార్కయూపము దాల్చుటకు ప్రయత్నించవలయును. కావున, ప్రతిదేశభక్తుడును తన బిడ్డలను జాతీయప్రతిష్ఠాపనమునకుబంపుటత్యవసరము. ఎల్లరు నీ విధముగ వర్తించినప్పుడే జాతీయవిద్య వికాసా వ్యాపించి, జాతీయాశంకలముల సఫలీకృతములగుట తలసింపగలదు. మనయు విద్యుతు మైనను ధనసహాయములేక జాతీయప్రతిష్ఠాపన జాలదు. అందుముఖ్యముగ నిట్టి మహావ్యయములకు అపారధనసహాయ మత్యవసర మని యెల్లరరని తెలియనివిషయము కాదు. ఈ ప్రతిష్ఠాపనానిర్వహణభారము ఆంధ్రులపై నున్నది. ఆంధ్రదేశము జమీందారులు, భూస్వాములు, వర్తకులు, యెన్నగు ధనవంతు లనేకులచే సుశోభిత యగుచున్నది. మరియు, వండుగ దినసములయందు ధర్మము గావించి జాతీయప్రతిష్ఠాపనముల బోషించుటయు ఆంధ్రదేశమున నాచారమైనది. అందు ముఖ్య ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలా సహాయార్థము ప్రయత్నిరమునను దీపావళిపాదుచందాలు వసూలు చేయబడుచున్నవి. ఈ వత్సరమునకూడ ఆంధ్రప్రభుత్వ లెల్లరును ధనయాపమున చందాలను, విరాళములను విరివిగ నొసంగి, చందాల వసూలుచేసియు, మాతృదేశము నారాధించి, స్వీయధర్మమును నెరవేర్చెదరు గాక!

భారతీయ వలస ప్రదేశము.

ఈ కాలమున భారతదేశసమస్య లనేకములను పరిష్కరించు భారమును బ్రిటిషువారు వహించుటత్యవసర మగుచున్నది. అనేకవత్సరములనుండి వీరిని నిర్ణయించుటగత్య మని భారతీయు లెంత బిగ్గరగా మొరలిడుచున్నను మూకీ భావము వహించిన ఆంగ్లేయులు నేను వీరినిశాన్తి యింత శ్రద్ధతో యోచింప బూనుటకు కాలస్యభావమే ప్రధానకారణ మని అంగీకరింపక తప్పదు. భారతీయులను దేశీయ విషయముల కంటె సామ్రాజ్యేతిర దేశములతోడి ప్రతిపత్తియే యెక్కుడు కారణమీనదా నుకముగ నున్నది. సామ్రాజ్యమునందలి నివిధ ప్రదేశములనుండి తెల్లజాతు లన్నియు భారతదేశమునకు స్వేచ్ఛగా వచ్చుచు బోవుచుండ, భారతీయు లాయా ప్రదేశములలో నడుగిడకుండ నిరోధించుట శోచనీయము. ఈ లోపమువలన భారతీయులు సంగ్రామమునకు బూర్వమునుండియు చిక్కులు పడుచుండిరి. అందు ముఖ్యముగ అస్ట్రేలియా, కనడా, దక్షిణాఫ్రికా ప్రదేశములకు సంగ్రామమునకు బూర్వము జర్మనులు, బల్గులు, పోలులు, యూదులు మున్నగువారెల్లరును స్వేచ్ఛగా బోవుట కనుపైసగుచు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పాదు లగు భారతీయుల కట్టి స్వాతంత్ర్యము కొసంగకపోవుట సమంజసముగ గన్పట్టదు. సామ్రాజ్యసంరక్షణమునకై నిశ్చలరాజధిక్తితో మనుష్యధనసహాయము నపారముగ గావించుచున్న భారతీయులు స్వీయసామ్రాజ్యముననే విదేశీయులుగ పరిగణించబడుట గర్హ్యముగ నుండకపోదు. ఈ కార్యము వీరికి మనఃకంఠకముగ నుండి, సామ్రాజ్యము

నడకల వీధికిగల యాత్రాహుళియు తగ్గించు ననుట నిర్వివాదాంశము. గోఖలేగాను నుడివినటుల యిట్టి కార్యములే అన్యోన్యద్వేషభావములు జనించుటకు కారణములు. నీవిషయముల నుద్ఘాతించిన ఆంగ్లేయు లీసమస్యను సత్వరముగ పరిష్కరించుట వసరమని అభిప్రాయపడుచున్నారు. కావున "భారతీయుల కొక వలసప్రదేశము" అను పుస్తకమును గూర్చి షర్ థియోడోరు మూరిననుగా రొక స్వప్నమును "వైస్రీస్తు సెంచరీ అండు అప్పక" అను పత్రికకు ప్రాసీయించిరి. అగ దీవిభావాలంబనమువలన భారతీయులకు గలిగిన ఆత్మశారవహిసంతసు పీరు గ్రహించిరి. కాని సామ్రాజ్యేతరభాగము లవలంబించిన విధానము సందర్భముగ నున్నదని వీరు సమర్థించుచు, ఈ సమస్య కొక నూతన రూపమును గల్పించ జూచు టాశ్వర్యజనకముగ నున్నది. తెల్లజాతుల తమ జాతీయతను ప్రత్యేకముగ నిలుపుకొను మద్దేశముతోడ నే యిటుల వర్తించిరని నుడువుచు, సర్వజాతులును ఐక్యత నొందుట వాంఛనీయము కాదని వీరు వాదించుచున్నారు. పాశ్చాత్య జేతములయందలి యితరజాతులకు వీరు తా మ్రేవంగుటచే ఇది తెల్ల, నల్లజాతివిభేదసమస్యకంట కరిగిమించినదని ప్రస్థాటము కాగలదు. ఏది యెటులున్నను మూరిననుగాదు దెలిసిన యీ సమస్యపరిష్కారవిధాన యితి విచిత్రముగ నున్నది. జర్మను తూర్పుఆఫ్రికా ఈ సంగ్రామమున బ్రిటీషువారి వశమైనది. సంగ్రామాంతమున సంది జరిగినపుడు దీనిని మరల జర్మనుల కొసంగక, భారతీయుల వలన ప్రజేతముగ నుంచిన బాగుండు పని వీరు సూచించుచున్నారు. భారతీయులు సామ్రాజ్యేతర భాగములకు వలసజోవు స్వత్వమును వదలుకొను వద్దతిని ఈ ప్రజేతమును వీరి కొసంగి, యీ సమస్యను పరిష్కరింపవచ్చునని వీరి ఖండితముగ నుపేయించిరి. ఇచ్చట వ్యవసాయ మునకనునగు భూముల నేకము లున్నవనియు, వర్తకమున కుపరించు వివిధనాకృతియస్థానములు గలవనియు వీరు వాక్రుచ్చుచున్నారు. ఇందుమూలమున వీరి సమస్యస్వభావమునే గ్రహించినటుల ఖోచుటలేదు. ఇది రాజ్యకాంక్షచే భారతీయుల యం దుదయించిన ఆశయము కాదు. భారతీయులు సామ్రాజ్యేతర ప్రజేతములయం దున్న వారిలో సర్వవిషయములయం దిను సమానులనియు, సమానస్వత్వముల ననుభవించుట కర్హులనియు నిరూపించుటయే భారతీయుల యుద్దేశ్యము. ఈ ప్రజేతములవారు భారత ప్రజేతమునకు వచ్చి స్థిరనివాస మేర్పరచుకొని యుండకుండు వద్దతిని, భారతీయులు ఆ ప్రజేతములకు జోవు హక్కును వదలుట ననిచ్చగించుదురు. కాని, వారిచ్చటికి స్వేచ్ఛగా వచ్చుచుండ జర్మను తూర్పుఆఫ్రికా లభించినదను మాత్రమున తన ఆత్మశారవమును గోల్పోవుటకు నెట్టి భారతీయుడును అంగీకరింపజాలడు. ఆ ప్రజేతముల వలన భారత ప్రజేతము కూడ స్వకరిపాలనాశోభిత యై యున్నయెడల అట్టికట్టడి చేసియండును. ఒకవేళ అట్టి యేర్పాటును కవసరము కూడ లేకుండు నెనూ యీ సందియము గూడ కలుగుచున్నది. ఏలయున, భారత ప్రజేతమునకు స్వకరిపాలనము లభించిననే గాని, యితర ప్రజేతముల గౌరవమును బడయజాలదు. అప్పుడే సామ్రాజ్యమున నీ ప్రజేతము గౌరవార్హమును స్థానము నాక్రమించగలదు. కావున సామ్రాజ్యస్థ బాధ్యతాయుత స్వకరిపాలనాప్రదానమే యీ సమస్యపరిష్కారమునకు ప్రధాన సాధన మని సూచించుచున్నారము.

మిల్లు కూలీల సంక్షోభము.
పెరంబూరులో నున్న బకింగుహము, కర్ణాటకమిల్లులలోని కూలీలు మొన్నటిదినమునుండి చాల చిక్కలపడుచుండుటచూడ మిగుల విచారకరమగ నున్నది. ఈ పీషయమునకు సంబంధించిన విపులసమాచారములను మే మిదివరకు ప్రచురించి యుంటిమి. యంత్రాగారములో వని చేయు వారందఱును సోమవారమునాటినుండి ఉదయము 6-15 గంటలకే పనిలో ప్రవేశించవలయు నని యొకయుత్తరువు ప్రకటించబడెను. వివరీతముగు నిట్టి ఆజ్ఞకు తగిన కారణము దురూహ్యము. కూలీవాండ్రలో ననేకుల గృహములలో విషజ్వర వీడితులగు రోగులుండుటవలనను, అనేకులు మైలాపురము మున్నగు దూరప్రదేశములనుండి రావలసి వచ్చుటచేతను, ఇట్టియుత్తరువువలన వారి కెంతటి చిక్కులు కలుగునో వేరేచెప్ప నవసరములేదు. ఈ కారణములబట్టి కూలీలు సకాలమున రాజాలక జోవుటచే, యంత్రాగారములు మగునాడు మూసి వేయబడెను. ఈ కాలబద్ధయము తమ కనేకకష్టములకు కారణముగనని కూలీలు యజమానులలో నెంత మొరబెట్టుకొనినను లాభము లేకపోయినది. ఇట్టి స్థితియందు వీరికి తగిన సలహా నొసంగి, పరిస్థితుల మార్పునా రెవరును గానరా రైరి. కొందరు ప్రభుత్వసహాయము నభిలషించి, గవర్నరుగారిని సందర్శింప బోయియు నెట్టి సహాయము బడయజాలరైరి. నాయకులలో కూడ వీరి దుర్భరస్థితిని తొలగించువారు లేరైరి. చల్లా గురు స్వామిశ్రేష్ఠిగారిలో వీరు సంప్రదించగా, కూలీలు పనిలో ప్రవేశించుట తప్ప వేరు మార్గము లేదని వచించిరి. ప్రస్తుతసంగ్రామమున నై నికులకు బట్టలను తయారుచేయుచున్న యీ మిల్లులకు సహాయముచేయుట మన ధర్మమనియు, అందుచే మరల పనిలో జేరుటయే సందర్భమనియు వాడియా గారు వీరికి సలహా నొసంగియుండిరి. కాని, వీరి దుస్థితి నెవ్వరు వారయరైరి. ప్రజాహితమునకై తృప్తి నలుపు నాయకు లొకరైనను ధైర్యముతో ముందునకు వచ్చి, కూలీల కష్టములను మిల్లు అధికారులకు దెలిపి, తగిన విధమున వాని తొలగించు మార్గము నన్వేషింపకుండుట శోచనీయము. నిస్సహాయులై యుండుటచే కూలీలు మిల్లు అధికారుల యిష్టము చొప్పుననే 6 గంటలకు పనిలో జేరుట కంగీకరించినందున ఈ విషయము ముగిసినది.

వృత్తాంతములు

శ్రీమతిశోబనదేవిగారు ప్రకృతము జబ్బుచే బడలి యున్నారు. కొంతకాలమునకు వారెచ్చటకును వెళ్లజాలరని తెలియచున్నది.

ప్రకృతము మైసూరు ప్రభుత్వమువారి విద్యాకాళాధ్యక్షులగు క్యామరాపుగారి స్థానమున పనిచేయుచున్న కట్టచుండి రామలింగా రెడ్డిగారి యద్యోగమున, దొరతనము వారు భాయపరచిరి.

నియోజనము:—పుచ్చేరి సంఘమువారి సభ 28 వ తేదీని జరిగినది. మేయరు గారెలుగారధ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరి. ఇదివర కధ్యక్షులుగా నుండిన కొండంగిగారు వార్ధక్యకారణమున రాజీనామా నిచ్చిరి.

యాంత్రికాధికారికి శిక్ష:—కొచ్చిలో బ్రంటును సన్నకం నెలీవారి బాయిలను ఇంజనీరు ప్రాటు నిర్వృత్యముగా బాయిలను ప్రయోగించినందున నతనిపై శిక్షచేయబడెను. అతనికి రు 500 లు జూర్యానా విధింపబడెను.

ఇండ్లు తగులబడుట:—చారునెద్ది వ్యవసాయలో 19 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు కావాక చేరిలో యంట తేది రికార్డు ఆయనములు మున్నగునవచ్చి మును పూర్తిగా తగులబడి బూడిద యయ్యెనని తెలిసినది. కావాక మేమో తెలియలేదని నాకహానినండి తంలివార్త వచ్చినది.

నిర్బంధప్రారంభవిద్య:—సంయుక్త గావ్విములలో పుర పాలకసంఘములు ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధ మొనరింపకత ననువిషయమును నిర్ధారణ చేయటకు కావసరభవా రొకసంఘమునేర్పరచిరి. వారు సమావేశమై 6-11 ఏడ్లకు నడుచు నయనువారికి నిర్బంధ మేర్పరచదగునని తీర్మానించిరి.

మోసము:—జి. ఏ. నెల్సను, బాబు, రాబర్టు గ్రే అను వాండ్రొద్దకు అస్మేరులో రాజపుటానా హోమీయట్ వెల్లెటినె యిటు నతితోరాము మెనపాటామియానండి వచ్చిన యాంత్రికదళోద్యోగులనుని తెలిపి ఒకగదిని పుచ్చుకొనిరి. తనకు రు600ల జీతమురావలె తెప్పించెదనని ఒక చెక్కును గ్రే ఆమెకు దూతగా ఆమెనమ్మి రు 70 లు బదులిచ్చెను. వారిద్దరును ఆరాత్రియే హోమీయట్ నండి చల్లగా జారిరి. వారిమీద శిక్ష చేయబడెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

బ్రిటీషుదీవుల కెగురుము:—బ్రిటీషుదీవులలో దిగుమతి కాగుదనని నిషేధించెడిన వస్తువుల సంఖ్యకను లని యు, భోగభోజనపదార్థములు కూడ కొన్ని నిషేధములనియు, చక్కెరపిండి కేయాట వెన్న యూరుగాయు మురబ్బాటు మొదలైనవానిని నైతిక పంపరాదనియు, అట్టి నిషేధపదార్థములను ఒకవేళ ఇండియాలోని స్వాస్థీనులవారు పంపుట కంగీకరించినను తత్సంబంధమైన కష్టపష్టములకు పంపువాచే బాధ్యులనియు, అట్టిపదార్థములు బ్రిటీషు దీవులలో దిగుమతి కాకగానే ప్రభుత్వమువారిచే వశపఱచుకొనబడకచ్చుననియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

దొరతనమువారు రాజధానిలోని పలువోట్ల ప్రజలకు వైద్యసహాయము చేయించుటకు స్థానిక సంఘములకు రు1,03,890 లు విరాళముల నిచ్చివారు. అందు ఆంధ్రప్రదేశ్ లులలో బల్లారికి రూ 2,500 లు; చిత్తూరికి రూ 5,185 లు; కడపకు రూ 6,250 లు; గంటాబెట్లకు రూ 5,225 లు; గోదావరికి రూ 2,750 లు; గుంటూరుకు రూ 1,250 లు; కృష్ణాకు రూ 3,672 లు; విశాఖపట్టణమునకు రూ 1,250 లును వచ్చినవి. ఆంధ్రపురపాఠశవ్య సంఘములలో ఏలూరుకు రూ 4,950 లు; నెల్లూరుకు రూ 1,180 లు; సంద్యాలకు రూ 3,185 లు; ఒంగోలుకు రూ 2,660 లు; నర్సారావు పేటకు రూ 1,455 లును వచ్చినవి.

రంగూనులో ఆర్. దానుగారి వాదము:—చిఫ్ కోర్టులో జేతరక్షక కాసముక్తింద శిక్షింపబడిన నలుగురి పక్షమునకు సి. ఆర్. దానుగారు వాదించిరి. నిబంధన లకాశ్రీయము లనిరి. రాజప్రతినిధిసభనా రట్టి కాసములను చేయుటకు బ్రిటీషు కాసనసభనా రధికార మియ్యలేదు. ఇండియా కాసనసభ పార్లమెంటుకు లోబడినదిమితాధి కారమును మాత్రమెకలిగి యున్నది. ఇందులకు 1915 వ సంవత్సరపు ఇండియా కన్వాలి డేవను ఆర్డ్ర ప్రమాణము కూలీలు రోజువారు 2 లక్షలనుకు అవరాధము కాజాలదు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు దురభిప్రాయమును కలిగియుండెను. సాంఘిక సేనాసమితి దొరతనమునకు నిరోధక మనినడిచెను. శిక్షగూడ చాలకతనముగా నున్నదని దాను గారువాడివిరి.

కీర్తిశ్రేణులైన నుండు కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి ఆకాల మరణమునకు చింతింపు వారి బంధు మిత్రాదులకు సానుభూతి చూపుటకు, నెల్లూరు ప్రాగ్రసీత యూనియనువారి యాజమాన్యమున మొన్న సాయంకాలము లక్ష్మీ నరసారెడ్డి గారి పురమందిరమున మొక సభ జరిగినది. న్యాయవాదులు జి. ఏ. వేంకటరాయయ్యులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు సభాధ్యక్షమును వహించిరి. కే. యే. వీరభానువాచాస్యము, ఆమంచన కృష్ణారావు పంతులుగార్లు కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠిగారు నెల్లూరు పురమునకు చేసిన సేవను సుగడించుచు మాటబాడిరి. కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి బంధు మిత్రాదులకు సానుభూతి చూపుటకును, శ్రేష్ఠిగారి స్మరణ విశ్వాముగా నొక భాయాపతమును తయారుచేయుటకు, ఇంకను కిదివర ఆవసర కార్యముల నిర్వహించుట కొంతమంది పెద్దవనువ్యులతో మొక ఉపసంఘమును స్థాపించుటకును తీర్మానములు చేయబడినవి.

(రైతు దుష్టజన్మ)

నంది ప్రయత్నములు.

అడకు, అట్టోబరు 29: — బకింగుహాను రాజువంటి
ముస (పిచ్చ) గారు దిరుద చిహ్నమును శ్రీబార్జి చక్రవర్తిగారికి

అంధశ్రవణ అవస్థలు 29:— ముగ్ధునివలె కనుజేతలు
బొగ్గు గనులను జేర్చివున్నచోకాబట్టి నాకమింకను. నెప్పుడు
యీ అధికదశకును దెస్సాదావరకు చేరిను.

ఫిరంగులు వాచ్చుగా కాల్యబడెను. విమానముల
వాచ్చుగా నుచరించెను 18 క్షత్రవిమానములు శేలగూతును
నిజిమ 5 మానములు 5 కనుబడెదను.

శత్రుప్రయత్నమును భగ్న పరచుట.

లండను అక్టోబరు 30:—ప్రాతః 12-45—గత రాత్రి ఆంగ్ల లిట్టు ప్రకటించిరి.—ఎంగ్లీషాం తెలుగు ఈశాన్యము నందు మేము నిర్వహింపగ వేసెనాది 70 మంది ఖయదీలను పట్టుకొంటిమి. ఖాయదీలు ఈ తరమునందు శత్రువులు పట్టుకొంటిమి. ప్రయత్నించగ మేము దానిని భగ్న పరచితిమి.

విమానములవాడి.

ఆంగ్ల విమానములు 28-వ తేదీన మారుహంజి విమాన కాలను మట్టడించి బాంబులను వేసినది. 18 బెబ్బలు తగులయందు వైమానికులు చూచిరి. శత్రువిమానాల అంటుకొనినది. శత్రువిమానము నొకదానిని నుఁము పడగొట్టితిమి. అది వుండి సోవుచు క్రింద పడిపోయెను. వెస్సాంటీ విమానకాలమిద హడ మనము బాంబులను వేసియంటిమి. ఒక సోదాయంత్రాలయమును, రైలువేధానములను, జంక్షనులను కూడ మట్టడించితిమి. ఆమట్టడిలవలన దిగ్భ్రమేనధలము కలిగినది. ఆంగ్ల విమానములు మొత్తము 50 పుట్ల బాంబులను వేసినవి. ఆంగ్ల విమానము లేనియు నష్టపోలేదు. గాలిజంక్షను, విమానకాలమిద మేము బాంబులను వేసితిమి. జర్మనులను నష్టము కలిగినది. మూడు ఆంగ్ల విమానములు కనిపించలేదు.

బండిలు దొంగట

మన చారులకు జర్మను చారులను సంఘర్షణము జరిగినట్లు కొందరు శత్రువులు బండిలు దొంగిరి. మేము ముందుకు పోతిమి.

అయిదు సెరీకులు

ప్రాతః 1-30:—గత రాత్రి పరాను లిట్టు ప్రకటించుచున్నాము:—అయిదు, సెరీకులమధ్యను ముఖ్యముగ క్రెస్-నర్-సెరీ ప్రాంతమునందు శత్రువుల యాధము జరుగుచున్నది. 5 వ సేవ చాటోపోల్సునకు పశ్చిమమునందు మట్టడించినది. ఆముఖము సెయింటు కెస్టెటను-లి పెట్టిమి, సెర్పిలకుధ్య 12 మైళ్ళ వరకును న్యాప్తమైయున్నది. పరాను లతిర్యకుజో జోరాడిరి. ఎంతవఱకును వచ్చినను ఆ ప్రాంతమును త్యజించ వద్దని యాత్రవైస జర్మను సైనికులు ప్రబలముగ నిరోధించిరి. వామపార్శ్వమునందు మరధిరంగుల విశేషముగ నుండినను జర్మనులను మనము సెయింటు కెస్టెటను లి-పెట్టిమి నుండి తరిమి, 187 కొండ ముఖమునకు మనము ముందుకు పోతిమి. ఆ కొండ బానోగ్ని కి పడమటకు కలదు. మధ్యముఖమునందు మనము ముందుకు పోతిమి. అక్కడి శత్రునిరోధమును లొంగి తిసి కోవరంజి కోడ్లు చాటి పోతిమి. కుడిభాగమునందు మేము 156-వ కొండను పట్టుకొని తూర్పుముఖముగ ముందుకు పోతిమి. 850 ఖయదీల లెక్కమవచ్చిరి.

ఎనక్రెలిలు నశిచుట

సావం 2-30:—అమెరిక వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాదు. వడ్డమనకు ఈ తరభాగమునందు ఎనక్రెలిలును నశిపరచు కొని ఆ గ్రామ ప్రాంతమునందు సైనిక పంక్తి నేర్పరచితిమి.

శత్రువుల ముందుటి నైపుణ్యమును తరచుచుట.

లండను, అక్టోబరు 28:—రాత్రి 11 గంటలకు తంతి లేని ఇటాలియను అధికారవార్త యిట్లు తెలుపుచున్నది. మా నైపుణ్యము మిశ్రమందలి నైపుణ్యముతో శత్రునికోధమును లెక్కచేతుక వేపుకు చాటగలిగితిమి. నదీ ప్రవాహము ఎక్కువగా నున్నను, అక్టోబరు 27 వ తేదీ నూనోదయ సమయమున నార్దిభిము డీకనకుకు సాలిగోరుకు మధ్య కున్న కాలిబంటు నైపుణ్యము వచ్చి శత్రునైపుణ్యమును పంక్తిని తరిమి వేసెను. అది మంతియు వారు అధిక సంఖ్యాకులగు శత్రువుల ముఠో యుద్ధము చేసి విజయము గావించిరి. మరి దక్షిణమున వెవుడిపాపాడి బోలిక్స్ యొద్ద బ్రిటిషు వారిచే సంపాదించబడిన లాభములను ఆశుభించితిమి నిన్నటిదినము 9000 మంది ఖయదీలను 57 కుపావులను పట్టుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీరంగము.

సి పు యుద్ధము.

లండను, అక్టోబరు 27:—రైటువార్తాసంఘము ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది:—పాతిక మైలుల ముఖమునందు ఆంగ్లమును, ఇటలీయమును అస్థిరమువారి 6 లక్షల సేనలతో తలపడిరి. నేటాముఖమునందలిటను బ్రిటిషు ఆర్మీగలతో రైలు వే మొదలు వాడ్డోలైనునవరకును పీపునదిని మిశ్రమందలి చాటిరి. వారు నాలుగు మైలుల ముందుకు పోయిరి. యుద్ధమున క్కాలముగ జరుగుచున్న దని ఇటలీ సైనికాధికారులు తలచుచున్నారు. మన యుద్ధక్షేత్రము సెరవేరినది.

అస్థిరము సేవ నశించుట.

అయి అస్థిరమును డివిజనుల సేవయందు సగము కుండి వరకును నశించిరి. కెక్కినవారిస్థితి యనుకూలముగ లేకపోవుటచే వారు చాలభాగము నిలువనై నిశుల మరయొగించుచున్నాడు.

విశేషమైన పురోగమము

ఇటలీ సైనిక శిబిరము నందలి రైటులు విలేఖకు డిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—కొస్టెయోనో పట్టణమును మిశ్రమందలి పట్టుకొని ఆముఖ్యమైన రైలు వే స్థానమునకు ముఖ్యమార్గముల మొగతును వాడ్డోలైనునకును మధ్యకు వేచాముఖము నందలిటను ముందుకు పోయిరి. నిన్ను 4 వేలమంది సైనికులు బంగిల దొంగిరి. వారిని వదిలి చాటిరి ఈరంబు తెచ్చితిమి. ఇంకను చాలమంది యొకరుగట్టున గలరు.

శత్రువు పలాయనము ఉగట.

ప్రాతః 9-35. —గత రాత్రి ఇటలీ వారిట్లు ప్రకటించిరి. మన కి 12 వ సేవను ఎదురుగను, 10 వ సేవ పార్శ్వము నందును శత్రువును మట్టడించిరి. పీపునది వారు భాగమునందలి కొండలలోని స్థానములకు శత్రువును త్యజించిరి. శత్రువులు పలాయన లగుచున్నారు. వారిని మేము తరుణము న్నాము. చాలభాగములకు శత్రువులనుండి నిమిత్తి కలిగినది. మన సైనికులు శత్రువులకు తరుణము ముందుకు పోవుచున్నాము. శత్రువులు మాంటి కానూరి 2 వ తెలసను భ్రంసయి చేసిరి. మేము కాంగ్లియానో ప్రవేశించితిమి. పీపునది కుడి పార్శ్వమును ఉత్తమునందు మన సైనికులు వారు పార్శ్వము నందలి సైనికులలోకలిసిపోరాడి శత్రువులనుండి అగ్నివర్షము కురిపించి కాల్చికోరవారు ముగ చాటిపోతిమి. గాడ్విప్రాంతమునందు తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. మేము వేలకొలది ఖయదీలను 150 శత్రువులను పట్టుకొంటిమి. ఆధిరంగులలో చాలనానిని శత్రువులమిదనే ప్రయోగించుచున్నాము.

జర్మనీ

జర్మనీలో రాజకీయ పరిస్థిరణములు. కోమెన్ హేగను, అక్టోబరు 29:—బెర్లిను సెవరలు కాన్ఫిలెవారు రిచిప్టాగు వారిచే నామోదించబడిన సంస్కరణముల కంగీకరించిరి.

జనరలు వాను లూడెనుడాన్సు

జర్మను పులికాళి సాయములు
లండను అక్టోబరు 29:—లూడెనుడాన్సు గాతీనా మును కుండి సోవతిట్టు పులికా వ్యాప్తము ఇట్లు మునుపు చున్నది:—అందువలన సైనికులను రాజ్యాంగరంగమునండి తొలగించునట్లు గుఱుచున్నది. వారికి నెయిదుల కుండవలసిన ప్రాయస్థముకంటే పెక్కుమేయును నుండగూడదు.

బెర్లిను లూగిట్టాటు (కెటెట్టు) ఇట్లు ప్రకటించుచున్నది:—యుద్ధమునందు విరమము కోరవలసినది లూడెను డాన్సు కారకును. అతడట్లు కోరవలెనక తిరుప్పిలాయను మూపుకొనెను. అతడు ప్రతివానిగో కనుగవేసికొనుట కాలోచించెను. నెయిదవర్గమునకు దుర్బుముగ లొంగి యుండుటిక మదాద్ని విరగకు పాలటలు కనిపెట్టిరి.

వోస్టెనుషీటీటంగు పులికా యిట్లు ప్రకటించుచున్నది:—జనరలు లూడెనుడాన్సు తానే సర్వభూవనని భావించుకొనెను. అతడెన్నిటిలోను పూసికొని వచ్చుచుండే యుద్ధమునందు విజయము సాధ్యము కానప్పడు పడద్రుష్టమయ్యెను.

సర్వము జర్మనులయము కావలె నని వోధించు పులికా కోమె హేగము లైంది.

ప్రజలలో గందరగోళము

అదికారము, వాను బెర్లిను నగరమునందు పెద్ద గందరగోళములు జరిగినది వారిని గురించి అధికారులేమియు వివరములను ప్రకటించలేదు. అనాయాసముగ సోవతిట్టుల సభలను ఆపివేసినట్లు అధికారులు వెలువరించిన ప్రకటన యొకటి ఒప్పుకొనుచున్నది.

అస్థిరము.

క్రొటెను న్యాతంత్రము.

లండను, అక్టోబరు 29:—హంగరీతో సంబంధమును వదలుటకు క్రొటెను ప్రజాసంఘము వారు తీర్మానించిరి. రైలు వేకునులన్నియును క్రొటెను పతాకము నెత్తుటకు చాటియ సంఘము వారు తీర్మానించిరి. హంగరీ వారి శిబిరములన్నియును కుడిచి వేయబడెను.

బాల్కను రంగము.

చాలమంది ఖయదీలను పట్టుకొనుట.

లండను, అక్టోబరు 30:—బాల్కను రంగమునందు పరాను లిట్టు ప్రకటించుచున్నాడు.—కాశుజియాట్సుకు 18 మైలులదూరమునందున్న స్టాగార్డి సనా నదిది రణరంగమున సర్వయా సైనికులు ప్రవేశించి చాలమంది ఖయదీలను పట్టుకొనిరి. ఈజిను హెర్జిగోవిసా సరిహద్దు ప్రాంతమువై పున గర్వియావారు కాకటనకు పడచుటకుగల కనుమరు చేరితిమి. మాంటిస్గ్రోయందు పోరాడుచున్న యుగోస్లావులు ఇంకెరు, డిబోనా పట్టణములను చాటి ముందుకు పోయిరి.

జర్మనీలో విషజ్వరము

రైలు వేపనులు ఆగిపోవుట
జర్మను రైలువే పనివాండ్రయందు 45 వేల మందికి విషజ్వరమువచ్చి పరిపాటలు జరుగక రాధారికి ప్రతిబంధకముగ నున్నది.

వియన్నాలో విషజ్వరము

ఆహార ప్రక్షాళనకనుగుణమున్నది. సేవింగ్సు బాంకిలో నుంచుకొనిన సాముల ప్రబంధకముగా తీసుకొనిరి. 18 వ తేదీతోనంతమగు వారమున వియన్నాలో విషజ్వరము వలన 1600 మంది చనిపోయిరి.

అలహాబాదు

అలహాబాదులో విషజ్వరమువలన పాఠశాలలను కళాశాలలను మూయబడినవి. 29-వ తేదీ విషజ్వరము వలన 19 గురు పునపూను 8 గురు స్త్రీలు చనిపోయిరి.

లక్నో

28-వ తేదీన 209 మంది చనిపోయిరి విషజ్వరమువలన పోయినవారు 154 గురు.

కలకత్తాలో విషజ్వరము.

29 వ తేదీన కాల్పొరేషను సభజరిగినది. 26 వ తేదీ నుండి వ్యాధి కొద్దిగ తగ్గవారంభించినది. 23 వ తేదీన మరణములు హెచ్చు. ఆనాడున్న కారణములవలనను 141 మంది చనిపోయిరి. తరువాత ప్రతి దినమును మరూ 100 మంది చనిపోయిరి. వాధారణముగా మరణములు దామాషా దినమునకు 60 గా వెనుకనుండెను. ఇప్పుడు నాటిక కాలలను బయస్కీపులకు నూయ కలసిక పనిలేదు. 20 మంది వైద్యులు ఇంటింటికి విపోయి మందులనిచ్చుచున్నారు నివారణ సాధనములను గూడ జరుపుచున్నారు. ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కబండి నిచ్చితిమి. ఆబండిలో సర్వోత్తమ కరణములను సమకూర్చి. మందులచితముగ నియ్యబడుచున్నది. ఇంతవరకు 50 వేల మాత్రమును 16 వేల మోతాదల ద్రావకము నియ్యబడెను. ధార్మికులు విరాళముల సేసగిరి. ఆసాముతో నిరుపేదలకు పాలాసంగబడెను. అకసరమునుబట్టి విషవిదేశపు చొక్కాలమర్చబడినవి. కాంబెలు శంభువాధ పండితు వైద్యకాలలలో జనసమృద్ధి మధికముగా నుండెను. కాల్పొరేషను వారు ప్రత్యేకపుకాలలను 50 మంది రోగుల నివాసమున కనుకూలచరణలు నిర్మించిరి. అధ్యక్షుడు నుడివెను.

మాహిలో విషజ్వరము.

మాహిలో 400 మందికి విషజ్వరము సోకినది. పాఠశాలలను మూయుట మున్నగు ఏర్పాటుల కనుమతిపరచెనని స్థానికోద్యోగులు పునచ్చేరిలోని అధికారులకు వ్రాసిరి.

కానూరులో విషజ్వరము

ఇచట విషజ్వరము క్రమముగా తగ్గుచున్నది. నిన్ను 4 గురుచనిపోయిరి. చుట్టుపట్టిన వ్యాధి యింకను చాలతీవ్రముగా నున్న దని తెలియుచున్నది.

కరాచి విషజ్వరము.

కెప్టనులక్ష్మణదాసు బి.ఎం. ఎస్ గారు ఆదివారము నామవిషజ్వరమువలన మృతిమొందిరి. ఇటీవలనే వీరికి కెప్టెను విరుదము బియ్యబడినది. సైనిక గౌరములతో సోమవారమునాడు వైద్యకాలకుండి శ్మశానమున కామేశ్వరునుభిరంగిబండిమిద తీసుకొని కల్గిరి. 50 గాళాజ మెంటువారును చాలమంది పాశ్చాత్య భారతీయోద్యోగులును శరణు వెంటవెల్లిరి.

రంగూనులో విషజ్వరము:—ఇదివరకు మరణములు దినమునకు 80 మొదలు 70 వరకు నుండెను. 28 వ తేదీన 98 గురుచనిపోయిరి. పాఠశాలలు మూయబడినవి. సభలు మున్నగునవి జలుప గూడదని ఆజ్ఞాపిత బడినవి.

నాగపురములో విషజ్వరము తగ్గుచున్నది.

చెన్నపురి కార్పొరేషను.

ప్రత్యేక సమావేశము.

నిన్నటిదినము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు కార్పొరేషను భవనమున కార్పొరేషను ప్రత్యేక సమావేశము జరిగెను. జె. సి. మొలసిగారి ప్రధానత వహించిరి. కే. సి. జేజికారయ్య, గౌ. టి. రంగాచారి జి. ఎ. సతేశ్వర, రా. బి. పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి, డి. బి. సి. రామసుబ్రహ్మణ్య శ్రేష్ఠి, రా. బి. ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారియ్య, సి. పి. రామస్వామయ్యయ్య, రా. బి. జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠి, ఖాన్ బహద్దర్ అబ్దుల్ దాన్ బాద్షాసాహెబు, డబ్లియు. హెచ్. కునర్సు, సి. శ్రీనివాసాచారి, హెచ్. ఎస్. కాలక్, వి. తిరుకులెట్టి, ఎస్. వి. రామస్వామి మొదలియారు, మహమ్మదు ఊబా మన్ సాహెబు, ఏ. సి. పార్థసారథి నాయుడు, ఎమ్. డి. జేకరాన్, డాక్టరు ఎమ్. వి. జయరాఘవులు, గౌ. యాదాబాదు హుస్సేను సేట్. జి. ఆర్. ఆదితేశ్వరుల నాయుడు ఎ. జె. పతేల్, జి. ఎతిరాజు మొదలియారు, జె. చల్లియూరి కిషన్, గౌ. గార్లపాపయ్య, సి. ఎమ్. సివజ్ఞాన మొదలియారు, . సి. శేషచారి, ఎస్. గురుస్వామి శ్రేష్ఠి గారలయిన యీ కమావనర్థ సభకు విచ్చేసిరి.

చెన్నపురి వాటర్-వర్కు కమిటీవారి నివేదిక.

రా. బి. ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారియ్యగారియొక్క యు. కె. సి. జేజికారయ్యగారియొక్కయు శ్రీరామోద్దేశము లొక్కటే యగుటవలన, రాజగోపాలాచారియ్యగారి యనుమతితో కె. సి. జేజికారయ్యగారి శ్రీరామమునందలి మొదటిభాగము నుపపాదించి చర్చించుటకు నిర్ణయించబడినది. జి. ఎ. సతేశ్వరగారు జేజికారయ్యగారి శ్రీరామమునకుంజె రాజగోపాలాచారియ్యగారి శ్రీరామము తక్కువ వివాదముగలది గావుననది చర్చించిన బాగుండునని నూచించిరి.

గౌ. టి. రంగాచారియ్యగారిట్లు నడిపిరి:—వాటరు వర్కు-కమిటీ వారు చెన్నపురి వాటరువర్కును గురించి కొన్ని నూతనముల అభిప్రాయములను గావించిరి. అందరివిషయముల కొన్ని సాంకేతికముగానున్నవి. ఈ సభయందుపాదింపదలచిన శ్రీరామములకును, అందరి సూచనలను ఎట్టిసంబంధములేదు. కాబట్టి ఒక్కొక్క విషయమున వేరువేరుగా నాలొనించి, చర్చించి, ప్రభుత్వమువారికి మనయభిప్రాయములను తెలియజేసినవో బాగుండును. కాని అన్ని విషయములను ఒక్కశ్రీరామమునందే చర్చించుట వ్యాయముగాదు.

పిమ్మట కె. సి. జేజికారయ్యగారు తమశ్రీరామము నిట్లు పపాదించిరి:—వాటరువర్కు కమిటీవారిచే వాటరు వర్కుయందలి కొన్ని లోపములు బహిర్గతము గావించబడినందులకు కార్పొరేషనువారు మిక్కిలి తగుచుచున్నారనియు, అందరిలో పముల కొన్ని, అసలు ఉద్దేశింపబడిన ఏర్పాట్లకు భిన్నముగా నడచుటవలనను, అవిషయాలోచనముల సాంకేతిక విషయముల కొన్ని యిమిడియుండుటవలనను, సంభవించిన వనియు ఇండియా గవర్న మెంటుకానిటరీ కమిషనరుతోగాని; లేక యితర వెల్ల అధికారితోగాని, నాలొనించి తమ కనకర మనితోచినచర్యను తీసికొనగలందులకై ఈసభకు పెన్షన్ ఇంజనీరుగారి ప్రత్యుత్తరముతో సహా తిరిగి ప్రభుత్వము వారికి పంపుటకు కార్పొరేషనువారు శ్రీరామించుచున్నారు.

సి. సి. రామస్వామయ్యగారు శ్రీరామము నామోదించుచు అనివేదికయందలి విషయములనుండి సాంకేతికవిషయములను విభజించుట దుర్లభమనినది. మరియు ఈ విషయమై యిరువురు ప్రముఖులు వివిధాభిప్రాయముల లావరి యుండిరి. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారి నివేదికనుతిరిగి ఆలోచించి తగు సలహానొసంగుట గారివిధియై యున్నది. కాబట్టి యీ శ్రీరామమును ప్రభుత్వమువారికి కంపి, ప్రభుత్వమునా చేమైన సలహా నొసంగినపుడు ఆసలహాను గూర్చి ఆలోచింప వచ్చు మని నడిపిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు ఇట్లు నడిపిరి. ఆయనపురి ప్రముఖులచే గావించబడిన సూచనలను చర్చించి అందులకు మనయభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి పంపవలయును. తనవో మనము చెప్పదలచిన యంశము గుర్తించిరి. జె. జేకరాన్ ము తయారుచేసిన దానినైనను బంపవచ్చును. మరియు జేమ నూడ్లగారి నివేదికను కమిటీవారికి కంపి అందలిసాం మము ప్రసించిరి.

కె. సి. జేజికారయ్యగారు ఈ మొదలరావేము ద్వ విషయమును గురించి నిర్ణయాభిప్రాయ మొనర్చుటకు

ప్రభుత్వమువారి కట్టు సహాయభూతము కాగలదో ఉపాంప వలసిగానున్నదని నడిపిరి.

అప్పుడు అధ్యక్షులు కమిటీవారు నివేదికను తయారు చేసినయియు, దానిమీద అభిప్రాయ మొనగుటకు తమ కెల్లర కును హక్కుగలవనియు నుడిపిరి.

ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారియ్యగారు కె. సి. జేజికారయ్యగారి యుద్దేశ్యములు వాని శ్రీరామము నుండెందులకు నిమిద్భవడి యుండలేదని యడిగిరి. పిమ్మట

అధ్యక్షులు

ఇట్లుపన్యసించిరి:—ఈశ్రీరామమును ప్రభుత్వమువారికి పంపునపుడు అందుకంటే ఒకయుత్తరమునుకూడ ప్రాసించి వలసియుండును. ఆయుత్తరమున:—వాసి మీ కందరకును చదివి వినిపించి మీయొక్కయనుమతితోనే వానిని ప్రభుత్వమువారికి పంపించెనను. ఇటీవల ఈ పట్టణమునందు మరణముల సంఖ్య హెచ్చినపుడు, వానికి కారణము ఈ కుళాయిని రేమోయని హెల్లాఫీసు అనీటిని పరిశీలించుటకు వెడలెను. ఆతడు పరిశీలించుటకు వెడలుచున్నందున అనీయ తప్పుకొనెను. నీరయి కలరావలన విశేషమంది జనలు మృతిచిందుటవలన నీళ్లయం దేమైన కలితీయున్న జేమోయనియు అనేకమంది తలపడెద గిరి. కానినిశ్చయముగా అమరణములకును ఈ నీటికిని ఎట్టి సంబంధములేదని పరిశీలించుట ప్రసించిరి. అందుమీదట యీ విషయమును గూర్చి చర్చించిన శ్రీరామమును ప్రభుత్వము వారికి కంపి ప్రభుత్వము వారికి కమిటీ చేర్చుచిరి. ఆక మిటి వా రేత యారు చేయ బడిన నివేదిక గూర్చియై యుత్తర మనము చర్చించుచు న్నాము. ఆ నివేదికనై ప్రభుత్వమువారు మనలను అభిప్రాయ మొసంగుటని కోరినందున మనము అభిప్రాయ మొసంగుట మన ధర్మము. ఇందలి విశేషాంశములు మీరిందరును తలచిన టల సాంకేతికములైన విషయములు గావు. కేవలము బుద్ధి విశేషముల మీద నాధారపడియున్నవి. మనము ఇరుపక్షముల సాక్ష్యముల నాలొనించి నిష్కల్మష హృదయముతో పక్షపాతిము లేకుండ అభిప్రాయ మొసంగవలయును. ఈ నివేదికను కడుజాగ్రూకతతో చదివిన పిదప కమిటీవారి సలహా నా కం త స మృ త ము లు గ గ న్నట్ల తేడు. ఆచెరువులుట్లు 1000 అడుగుల లోతుగుల భూమిని సంపాదింపవలయునని కమిటీవారి మొదటిసూచన. ఈవిషయము సాధ్యపడునో, కోరదగినదో, లేక అసమర్థమైనదో ఆలోచింప వలయును. దానిని సంపాదింపవలయునని 20 లక్షల రూప్యములు వ్యయమగును. అంతసామ్య ప్రస్తుతము మనయొద్దలేదు. ఒక శేఖ సామ్య ఉన్నను అసామ్యము ఇంతకంటే ఎక్కువ యుపయోగకరములయిన గార్డుములకు వ్యయపరచ గూడదా యనియుగూడ నాలొనింప వలసియున్నది. దానిని సంపాదించినపిదపగూడ పుణ్యముగా నుంచుటకు మరి కొంతసామ్య వ్యయపరచవలసి యుండును. రెడ్డుహిల్సుయొద్ద పారాపద్ధతులను పునర్నిర్మాణము గావించవలయుననియుగూడ అనివేదికయందు గలరు. కాని దానియర్థము నాకంతగ నువ్యక్త పడలేదు.

గౌ. టి. రంగాచారియ్యగారు పారాపద్ధతుల పునర్నిర్మాణము గావించు టత్వసంబంధము సహద్దులయందుగూడ కొంతమందిని పారా యించవలసియుండుననియు నుడిపిరి.

ఎస్. సి. రాజగోపాలా చారియ్యగారు మలినముగా కుండ నాపుటచేయుటకే మాడ్చిగారు దానియట్లు భూమిని సంపాదించవలసి సలహానొసంగిరి చెప్పిరి.

వైసిడెంటుగారు, మంచిపిడు భూపరిభాగము క్రింద యున్నదనియు ఆసంగతిఎల్లరకును తెలియవలసియు నుడిపిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు వాటరువర్కు విషయమును గురించి వడపోత యంత్రోపయోగములను గురించి నొకబల్ల మీద కొన్ని బొమ్మలనుచించి కమిషనరులకు బోధించిరి. అవడపోత గొట్టములను నీళ్లలో ఆకు అలము పెరుగకుండ ఆత్తులై ఏర్పరచబడినవి నుడిపిరి. కమిటీవారు రెండుపిల్లను వెడ్లుల వెక్కువగా కట్టిచి దినుమునకు 130 లక్షల గాలనులను నీళ్లను సప్త యుచేయుటకు ఏర్పాట్లను గావించవలసి నూచించిరి. అదిసాధ్యముగాదని తమ యభిప్రాయమని నుడిపిరి.

పిమ్మటసభ ముగిసెను. ఈవిషయ సంబంధమైన చర్చ తిరిగి నవంబరు 6-వ తేది బుధవారము నాటిసభయందు ప్రారంభింపబడును.

కృష్ణజిల్లా భీమవరము తాలూకా చెరుకుమిల్లి కాపురము వెన్మెత్తుచిట్టి తిరుపతిరాజుగారు శ్రేష్ఠవైద్య జ్వరము చేత గతనెల 7-వ తేదిని చనిపోయారని.

వాతావరణ నితి

1918 సం॥ అక్టోబరు 31-వ తేది గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము
జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము	మరిగిన వ్యతిరేకము
గోపాలపూరు	82.8	75.7	0.04	32.20	39.30
వాల్తేరు	82.8	75.9	0.15	19.15	31.32
కాకినాడ	86.8	76.1	0.13	22.47	31.38
బందరు	86.8	75.5	...	28.42	33.21
గుంటూరు	92.7	77.0	...	19.37	28.83
నెల్లూరు	89.8	77.6	0.04	8.75	21.50
చుదాను	94.0	76.7	0.33	15.00	28.98
హైదరాబాదు	89.7	69.4	...	17.61	29.49
అనంతపురము	93.8	68.1	...	12.78	21.37
బళ్లారి	* 95.5	64.6	...	10.75	17.57
కర్నూలు	94.9	70.6	...	18.05	24.13
కడప	99.9	81.5	...	12.63	25.92
తెంగునూరు	* 88.0	63.8	...	22.80	31.02
నెల్లూరు	* 98.5	77.0	...	16.61	31.21
నీలము	98.5	75.5	0.25	15.66	38.73
కోయంబూర్	* 91.2	72.3	...	9.72	16.17

వాతావరణ నితి:— సర్కారులలోను దక్షిణాగ్రము నను వాయుభారము కొంచెము హెచ్చినది. మద్రాసు తీరము నందుచందముగ నున్న వాయుతరంగాములు దానిముత్తరమున నూర్ధ్వముఖముగ వీచుచున్నవి; మొత్తముమీద వాయుప్రచారము నిన్నటివలెనే యున్నది. కొలంబోలో నైరుతి వాయువులును, ద్వీపములలో ప్రాగాగ్నేయ వాయువులును, కొత్తయీ కాన్యవాయువులు సర్కారులలోను వీచుచున్నవి. సర్కారుల ప్రాంతములో సముద్రముకట్టలము గానున్నది. రాజధాని యొక్క దక్షిణభాగములో తప్ప బురుగు సందర్భమున మాంద్య ముండిన ప్రజేమముట్టును వాయువెక్కున ప్రకోపించి యున్నది; దక్షిణభాగములో విధిచిరామనిరసితమై మందగించి యున్నది. రాత్రింబవళ్లు భూభాగముమీద శీతోష్ణస్థితి యసాధారణముగ అధికమైనది. మామూలుకంటే తిరుచనాపల్లిలో 7, నీలములో 8, కడపలో 9 డిగ్రీలెక్కువయైనవి. అంతటను వాయువాద్ర్యముగానున్నది. చెన్నపురి కుత్తరమున తూర్పుతీరములో ఈ తేమ మరింత యెక్కువగానున్నది. తూర్పుతీరము నను కార్ణాటక రాష్ట్రములోను ఆకాశము మేఘచ్ఛాధితమై యున్నది. కొంచెము వర్షములును కురిసినవి. దక్షిణాగ్రము నందు వర్షములధికము. రాజధానియొక్క దక్షిణభాగములో వర్షములంతటను కురియవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోస్యు,

వాతావరణ కాశ్రుజ్ఞుడు.

చాలప్రదేశమును త్యజించుట, లండను అక్టో 30:— ఆస్ట్రేలియావారిట్లు ప్రతించుచున్నారు. బలీయముగ క్రతువులు ముట్టిడించిన ప్రదేశములను మేముత్యజించితిమి.

LUCKNOW, October 30. The Municipal Health Officer notifies 154 deaths in Lucknow from influenza on the 28th instant. The total number of deaths from all causes was 209.

A Case of Cheating.

ALLAHABAD, October 30. At the Allahabad High Court to-day John Robert Gray and G. A. Nelson were placed on their trial before the Chief Justice and a Jury on a charge of cheating Mrs. O'Neill of Rajputana Hotel Ajmere, of Rs. 70 by representing they were officers of the Royal Engineers from Mesopotamia. It is alleged that the accused took rooms at the hotel and Gray showed a telegram that he was sending for Rs. 600, his army pay, and wanted a loan. On the strength of this the lady lent him Rs. 70. The same night both the accused left the hotel quietly. They pleaded not guilty and are conducting their own defence. The trial is proceeding.

Compulsory Primary Education.

The Committee of the United Provinces Legislative Council appointed to consider the advisability of legislation for the purpose of enabling municipal boards to introduce compulsory primary education in municipalities came to a unanimous agreement subject to the result of certain enquiries to be made from municipalities, that legislation enabling municipal boards to make primary education compulsory in municipalities for children between the ages of six and eleven years was desirable.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Central Powers

Hungary Seething With Revolution.

LONDON, October 30. According to Swiss reports revolution is seething in Hungary. A hundred thousand people demonstrated in Budapest in favour of Baron Karolyi and peace and abolition of German Alliance. They were fired on with rifles and machineguns and suffered heavy casualties while attempting to reach Archduke Joseph's Palace. Martial law has been proclaimed in Budapest. Baron Karolyi was not appointed Premier, because the King does not accept his programme which includes the complete independence of Hungary.

Kaiser's Abdication Rumours Renewed.

There have been renewed rumours of the Kaiser's impending abdication, and much significance is attached to the fact that the "Frankfurter Zeitung" one of the most responsible newspapers in Germany, is now urging this course.

Czecho-Slovak State Proclaimed.

COPENHAGEN.—A message from Vienna states that a Czecho-Slovakian State has been proclaimed at Prague (which is now completely controlled by the Military) by the Czecho-Slovak National Council.

The Austrian Reply.

Hungary Demands Peace. Austria's Complete Surrender.

LONDON, October 29. The Austrian reply is considered equivalent to complete surrender, dealing a fatal blow to the position of Germany and greatly expediting the inevitable end. Austria's teeming difficulties have been increased by general rebellions and guerrilla warfare in Montenegro, which the Austro-Hungarians are evacuating hastily. It is reported that the rebels have captured Skutari. The dramatic development in Vienna will enormously enhance the importance of the Allied Conference, which, by irony of history, is meeting at Versailles, where the German Emperor was proclaimed in 1871. It is suggested that the Allies' terms should be announced in the hall which was the scene of the proclamation.

Croatian Independence.

LONDON, October 29. The Croatian Diet has been convoked, to sever connection with Hungary. The National Council has ordered the hoisting of the Croatian flag at all railway stations, and Hungarian and German inscriptions have been removed.

Situation in Vienna.

Food Scarcity and Influenza.

LONDON, October 29. The food situation in Vienna is growing worse. There has been a heavy run on the Vienna savings banks. During the week ending October 18, there were 1,500 deaths due to influenza in Vienna.

Ludendorff's Exit.

German Press Comments.

London, October 29. The Socialist "Vorwaerts," commenting on General Ludendorff's removal, says:—It means the exclusion of soldiers from politics and henceforth they will be nothing except soldiers.

The "Berliner Tageblatt" says:—General Ludendorff was responsible for the armistice offer and then changed his attitude. He tried to meddle with everything, and the Government finally recognized that further weak submissiveness to the Military Dictator was impossible.

The "Vossische Zeitung" says:—General Ludendorff imagined himself omnipotent, and his interferences led to his downfall, when victory was no longer possible. The pan-German armament press is furious.

Influenza and Railway Employees. Traffic Hampered.

LONDON, October 29. AMSTERDAM—Forty five thousand railwaymen in Germany are incapacitated by influenza, thus hampering traffic.

Big Disturbances.

Socialists' Meetings Suppressed.

LONDON, October 29. Apparently big disturbances took place in Berlin on Sunday. There are no official details, but an official statement admits that five Independent Socialist meetings were suppressed without difficulty.

Constitutional Changes.

LONDON, October 29. COPENHAGEN.—The Berlin Federal Council has approved the bill amending the Constitution in the form adopted by the Reichstag.

Great Britain

German Atrocities Towards War Prisoners.

Another White-Book to be Published.

LONDON, October 30. In his indictment in the House of Commons on prisoners of war, Sir G. Cave said that immediate release of British

prisoners would form an essential and primary condition of the armistice. He foreshadowed the publication of another terrible white-book detailing further atrocities.

Treatment of Prisoners.

Striking Indictment Against Germans.

Systematic Cruelty in Camps and Hospitals.

LONDON, October 29. In the course of a discussion in the House of Commons on the treatment of prisoners of war Sir George Cave made a striking indictment against the Germans. He said it was proved that the Germans systematically underfed, overworked, robbed, cruelly mishandled, beat and even tortured our prisoners. The conditions in some camps were unspeakable and continued to-day. No words could be too strong to characterize the dastardly treatment on the men working in the salt mines, factories etc. The prisoners were still employed under fire despite the pledges. Cruelties, ill-treatment and insults were even prevalent in hospitals. Both nurses and doctors were guilty of malpractices. Germany had a debt to pay and ought to be made to pay it. (Loud Cheers) As regards reparation he suggested that one means was through the Germans' great regard for the position, dignity and comfort of their officers and wealthier civilians.

Post War Currency Committee's Report.

LONDON, October 30. The report of the Committee of Financial Experts, including the Dominion Representatives appointed by the Treasury to consider post-war currency, recommends the very early establishment of a sinking-fund from the revenue to increase gold reserve to 150 millions. The Committee is of opinion that an early resumption of internal circulation of gold after war is not desirable.

INDIA IN PARLIAMENT.

Mr. Montagu's Statement.

Increase of Pay for the Police.

LONDON, October 28. In the House of Commons replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that the Government of India had not yet received the recommendations from all the Local Governments regarding the increase of pay for the police. The Government of India like himself desired to expedite the matter.

Cost of Military Forces Raised in India.

LONDON, October 28. In the House of Commons in reply to a series of questions by Sir J. D. Rees, Mr. Montagu stated that a scheme for India taking a larger share in the cost of the military forces raised in India was now under consideration and a statement would be made later. Doubtless it would be necessary to submit the resolution to both houses of Parliament.

New Cotton Import Duties.

Mr. Montagu promised to send an enquiry to the Government of India regarding the effect of the new duties on cotton goods imported into India.

Rowlatt Committee's Recommendations.

Mr. Montagu stated he understood that the Government of India was giving attention to the recommendations of the Rowlatt Committee. He also stated that the Government of India had asked the Local Governments to communicate their views on the proposals contained in the report by November 1st. He was unable to say when copies of these papers would be handed to the members of Parliament or when Parliament would be asked to undertake the necessary legislation, but he did not think it would be this session.

Japan and England.

Prince Fushimi and the King.

LONDON, October 29. Prince Fushimi handed to the King at Buckingham Palace the insignia of the Japanese Field-Marshal and an autograph letter from the Emperor of Japan. The King, acknowledging the distinction, assured the Prince that the insignia would always be preserved as an interesting and important memento.

War Prisoners in Turkey.

Mr. Hope's Statement.

LONDON, October 28. In the House of Commons Mr. Hope stated that there were 217 Indian Officers and 6,569 men war prisoners in Turkey. Six Officers and 1,170 men had been repatriated on grounds of health. Seven hundred Indians were entitled to release under the Anglo-Turkish exchange of prisoners agreement in November.

Weavers' Apply for Advance of Wages.

LONDON, October 28. Two hundred thousand Weavers have applied for a fifty percent advance of wages and at least 65 percent of full time pay for short time work.

German Peace Move.

War Methods Changed.

LONDON, October 29. Speaking in the House of Commons Mr. Bonar Law stated he believed that German methods during evacuation had changed since the German reply to President Wilson while submarine attacks on passenger ships had, at present, ceased. Other vessels were being attacked as usual.

Lord Beaverbrook Resigns.

LONDON, October 29. Lord Beaverbrook, who is very ill, has resigned.

General

Australia's Demands.

MELBOURNE.—The City Council has passed a unanimous resolution that the people of Australia will not be satisfied unless Germany unconditionally surrenders and requesting Britain to insist on an adequate indemnity for the Australian and the British navy, securing no German flag on any ocean until the indemnity is paid. The Returned Soldiers' Association is forwarding the resolution to every Municipality in Australia requesting its adoption.

Bolshevik Leader's Incitement to Murder.

Panic in Petrograd.

STOCKHOLM.—A message from Petrograd states that the Bolshevik Leaders Gidovisoff in a fiery speech urged workmen to celebrate the anniversary of the revolution on November 10 by exterminating the remains of the Bourgeoisie. The speech is regarded as an incitement to massacre and has caused a panic in Petrograd.

Remnants of Turkish Force. Used for Defending the Capital.

PARIS.—A message from Athens says—The last remnants of the Turkish army are concentrating at Bulair. They will use the Chatalja lines as a second line for the defence of Constantinople.

M. Caillaux's Trial Begins.

PARIS.—The trial of M. Caillaux for high treason based on 7,000 documents has begun before the High Court of the Senate.

Western Front

Heavy Artillery Fire.

Aerial Activity Increasing.

Enemy Machines Brought Down.

LONDON, October 30.—1.30 P. M. Last night's American communique says:—There was heavy artillery fire west of the Meuse especially north of St. Junc. The aerial activity is increasing. Eighteen enemy machines were brought down. Five of ours are missing.

Success of a British Raid.

LONDON, October 30.—12.45 P. M. Last night's British communique says:—We made a successful raid northeast of Enghienfontaine taking 70 prisoners. We repulsed an attempted attack north of Famars.

Air Raids.

Excellent Results.

Enemy Aeroplane Shot Down in Flames.

LONDON, October 30. The Independent force on October 28 heavily attacked Mernage Aerodrome. Eighteen hits were observed and a fire resulted. We shot down an enemy aeroplane in flames. We also bombed Freccaty aerodrome, attacked Badincher soda-factory, also railways of Treves and Sarrebruck and Ball-Junctions at Longuyon Ecouze and Thionville. Excellent results were observed. A total of ten tons of bombs was dropped. No British machine is missing. We attacked to-day the rail-junction at Longuyon and the aerodrome at Jagetz with good results. Three British machines remain unlocated.

British Progress.

LONDON, October 30.—12.20 P. M. The British communique says:—We progressed and secured prisoners in patrol encounters.

Lively Artillery Action.

LONDON, October 30.—1.30 A. M. Last night's French communique says:—Between Oise and Serre there were lively artillery action notably in the region of Crecoy-Sur-Serre. The Fifth army attacked westward of Chateau-Porcien on a front of twelve kilometres between St. Quentin-Le-Petit and Serpy. The French fought with magnificent dash. The enemy who had been ordered to hold at all costs resisted with great desperation. On the left despite abundance of machineguns, we debouched from St. Quentin-Le-Petit and carried our lines to the approaches of hill 137 westward of Banogne. We made progress in the centre overcoming all resistance and drove over Reconvrance road. On the right we carried Hill 156 and advanced eastwards. The number of prisoners counted exceeds 850.

Occupation of Hincreville.

LONDON, October 29.—2.30 P. M. The American official communique says—Northwards of Verdun we have occupied Hincreville and established the lines northward of that village.

French Progress.

LONDON, October 29.—4.5 P. M. A French communique says:—Overcoming the enemy resistance we, during the night, considerably advanced towards Guise, carried hutments surrounding the hospital near the station and the first trench of fortified work South of Castle. Farther south, we advanced beyond Louvay farm on the right bank of Peron. We continued our progress east of Monceau e-Nest.

Other Reports.**Big Gun Shelling Begun.**

LONDON, October 29.—6.20 P. M.
 Reuter's correspondent at American Headquarters says:—Long range guns of big calibre have begun shelling in the direction of Longuyon-Montmady-Sedan-Mezieres Railway which is the vital communication upon which the enemy depended for quick transportation of troops, supplies, etc., from one portion of the front to another. The calibre of the guns cannot be stated, but they are more formidable than the big Bertha that bombed Paris.

Germans' Desperate Effort.

LONDON, October 29.
 Reuter's correspondent at the American Headquarters says:—American observers report that the Germans have abandoned Clercy-Le-Grand. Already a great section of Lorraine and part of Alsace have been formed into a huge, entrenched camp by the Germans in a desperate effort to defend Metz and the pivot of their line northward.

LONDON, October 30.

Reuter's correspondent at French headquarters says:—Battle is raging on the outskirts of Guise the fall of which is expected soon.

Flanders Front**Statistics of the Capture of Prisoners and Guns.**

LONDON, October 29.—11.50 A. M.
 The British Belgian communiqué says:—Between October 14 and 27 we took 18493 prisoners in Flanders, 7962 of whom were taken by Belgians, 5554 by the British Second Army and 5177 by the French. Since September 23 over 30000 prisoners have been taken. Five hundred and nine guns and 1200 machineguns were captured between October 14 and 27.

Italian Front**Battle Going Splendidly.**

LONDON, October 29.
 Reuter learns that the British and Italian armies attacking on a front of 25 miles are opposed by 45 Austrian divisions comprising 600,000 troops. The Allies have crossed the Piave on the whole front from the Treviso-Orterzo railway to Valdobbiadene and have made an average advance of four miles. The Italian Command considers that the battle is going splendidly. All our objectives have been gained.

Austrian Divisions Destroyed.

LONDON, October 29.
 ROME:—Six Austrian divisions have been half destroyed in the latest fighting, and the condition of others has necessitated the employment of a large part of the reserves.

Whole Line Advanced.

LONDON, October 29.
 Reuter's correspondent at Italian headquarters says:—Conegliano has been taken and the whole line advanced between that important railway and road-centre and Valdobbiadene. Four thousand prisoners were taken yesterday and brought across the river, but a large number still remains on the left bank.

Great Enemy Attack.**Enemy Abandon Positions.**

LONDON, October 30.—9.35 A. M.
 Last night's Italian communiqué says:—Our eighth and twelfth armies attacked the enemy frontally while the tenth army threatened his flank. Enemy abandoned his positions on the heights of the left bank of Piave and is retreating hard pressed. We liberated numerous villages. Our parties closely followed up the enemy who blew up bridges on the Montebelluna. We entered Coregliano. Northward on the right of Piave we co-operated with the troops on the left bank and passed after a lively and brilliant struggle beyond Calcino Torrent. Bitter fighting continues in the region of the Grappi. We took thousands of prisoners and captured over 150 guns many of which are already in action against the enemy.

Evacuation of Strongly attacked Sectors.

LONDON, October 29.
 The Wireless Austrian communiqué says:—On the battle front we evacuated most strongly attacked sectors.

Salonika Front**Serbian Advance.****Taking Several Hundreds of Prisoners.**

LONDON, October 30.
 The French Eastern communiqué says:—Serbians have reached the front of Sagarjstava river to sixty kilometres north of Tragjjeva taking several hundreds of prisoners, towards Ujice and Herzegovina frontier. Serbians have reached the passes west of Crk. Yugo-Slavs are operating in advanced positions beyond Ipek and Diakova.

Mesopotamia Front**Our Advance in Mesopotamia.**

SIMLA, October 30.
 A Press communiqué says:—Our troops continue to pursue the Turks on both banks of the Tigris. On the 25th October columns moving up on the east bank forced passage of the Lesser Zab near its mouth in conjunction

with our cavalry who have crossed this river on the previous evening, seven miles further upstream. The latter turned the left flank of a Turkish force holding the angle formed by the junction of the Lesser Zab with the Tigris and assisted the main body to drive the enemy across the Tigris to the west bank. Meanwhile our troops advancing up the right bank of the Tigris over difficult country, much cut by ravines, forced the Turks from a hill position which they were holding in prolongation of their forces on the left bank. The enemy after burning their stores retired about four miles farther up the river on the Hirkuk Road. Our patrols have entered the southern outskirts of Kirkuk. The Turks appear to be occupying in strength the high ground to the north of the town.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta**Calcutta Corporation Meeting.****Chairman's Statement on Influenza.**

CALCUTTA, October 30.
 At this evening's meeting of the Calcutta Corporation the Chairman made a statement detailing the steps taken to combat influenza. He said: Since the 26th instant the position has somewhat improved. The highest mortality was on the 23rd when a total 141 deaths are recorded from all causes. Since then the daily mortality had been fluctuating in the vicinity of 100 as against a normal average of about 60. At present there is no necessity to close theatres and picture houses. Regarding the action taken to combat the epidemic the chairman stated that there are now twenty medical men specially engaged in house to house visitation treating cases and advising as regards precautionary measures. Each one of these is provided with a carriage which is fitted up as a miniature travelling dispensary. Medicine is distributed free and up to date nearly 50,000 tablets and 15,000 doses of medicine have been distributed. Donations have been received from charitable persons from which milk is supplied to destitute patients and pneumonia jackets are provided in cases of necessity. There has been some congestion at Campbell and Sambhu Nath Fundit Hospitals and 50 additional beds are being provided by the Corporation in temporary sheds. These sheds will be completed in a few days.

Fire in Thana House.

NOAKHALI, October 26.
 Information reached Noakhali that a destructive fire broke out in the Thana House of "Char Siddi", islands, at about 8 P.M. on the 19th instant. It is reported that all office papers including arms and ammunition stored in Malkhana were reduced to ashes. Nothing is yet definitely known about the origin of the fire.

Bombay**British Non-official Community of Bombay.****A Public Meeting to Express Views On The Montague-Chelmsford Report.**

BOMBAY, October 30.
 A public meeting of the British non-official community in Bombay was held tonight on the Regal Theatre to give expression to the views on the Montague-Chelmsford report. The meeting was convened under the auspices of the European Association. Mr. Haig Brown was in the Chair as chairman of the local branch of the Association. The principal resolution which has moved by the chairman was as follows:—That this meeting views with apprehension the denial of communal representation to the non-official European community foreshadowed in the Montague-Chelmsford report and on account of large and important interests of that community in the well-being of the country supports in any electoral scheme the principle of communal representation as the only means of securing the rights of minorities. This meeting asserts the right of the non-official European community to communal representation in addition to and quite apart from such specialised representation as they may attain through Chambers of Commerce, Trades Associations and other similar bodies and declares that their just claims to representation will in no wise be satisfied by any scheme of nomination. The Chairman said that the object of the meeting was less to offer any general criticisms upon the reform scheme than to express their own views upon the place assigned to themselves in the new order of things. He described the part with the European non-official community had played in building up the prosperity of India and submitted that so long as British protection of the country continued and was her shield against those external aggressions which had been her bane in the past and so long as Great Britain was called upon not only to pioneer but also in a large measure to finance her every enterprise so long must she be content to tolerate British preponderance in her councils. He submitted that non-official British community, conscious to the full of the great contribution they had made in the past to the prosperity of the land could not be content in future without a fair share of representation in any new scheme of Government.

The Hon'ble Mr. E. S. J. Gillum seconded the resolution. He said that the British non-official community had best claims for demanding separate representation and no promise of admission to the proposed new legislative bodies by means of nominations could be a satisfactory substitute for that.

After some other speeches Mr. T. E. Welby Secretary of the Council in Calcutta, speaking on the general aims and objects of the association, said that it was his belief that if the present scheme were introduced the grant of full self-government would be precipitated and would be compelled by administrative difficulties while as yet the people of India were known to be utterly unfit for it. The resolution was carried unanimously.

Lord & Lady Willingdon.**Reception by Poona Sevashadan Deputation.**

POONA, October 30th
 A deputation of the Council of the Poona Sevashadan consisting of the president and other prominent ladies and gentlemen workers, waited upon Their Excellencies Lord and Lady Willingdon at the Council Hall at 12.45 p.m. today. Their Excellencies on arrival shook hands with the members of the deputation, who were introduced to them by Mrs. Ramabai Rande, the President of the Sevashadan. Their Excellencies taking their seats on the dais an address was presented to them which chiefly referred to Lady Willingdon, who has been the patroness of the institution during the last two years.

Her Excellency has taken a very keen interest in the institution ever since her arrival in the presidency and the Council looked upon Her Excellency as a valued friend, a deep sympathiser and a steady supporter. It was therefore with a feeling of sorrow that the deputation met Her Excellency to bid her good bye. This feeling however was softened by the knowledge that Her Excellency's wise guidance and advice though lost to the institution would surely go to the benefit of their sisters in the neighbouring presidency.

After wishing god speed and long years of public usefulness in India and other parts of the Empire the deputation presented an album as a memento of the visit and after garlanding Their Excellencies the deputation withdrew.

The Moderate Conference to Meet To-morrow.

BOMBAY, October 30.
 The proceedings of the All-India Conference of the Moderate party will commence on Friday the 1st November at 2.30 P.M. at the Empire Theatre and on Saturday the conference will meet at the same place at 11.30. A.M.

Moderates' Conference.**Delegates Mustering in Large Numbers.**

BOMBAY, October 30.
 Delegates are already arriving for the moderates' conference here on Friday and it is expected that the theatre where the proceedings will take place, will be crowded to overflowing. The Hon'ble Mr. Surendranath Bannerjee, President, and other Bengal representatives are due early tomorrow morning and will be publicly received at the railway station.

Burma**Case Under Defence of India Act.****Appeal Against Conviction.**

RANGOON, October 30.
 Mr. C. B. Dasa's address to the Chief Court on behalf of four men sentenced under the Defence of India Act rules for persuading wharf coolies to strike was based on the argument that the rules were "ultra vires". He contended that the British Legislature had given the Viceroy's Council no power to legislate and that thereby the rule made by the Council under the Defence of India Act created offences and punishment. The Indian legislature was subordinate to the British Parliament and covered only legislation within the limits of its powers. For the contention he relied upon the Government of India Consolidation Act of 1915, which defined the status of the Indian legislature. He also contended that the action of the coolies in demanding Rs. 2 per day was not an offence. He criticised the District Magistrate, who, he said had poisoned his mind and had imbibed suspicious as was shown by his designating the Social Service League as a body which existed to hamper the Government. He also appealed against the severity of the sentence.

South India**Council Meeting.****Question of President's Election Discussed.**

PONDICHERY, October 30.
 In yesterday's council meeting the question of the election of the President was brought in by the opposite party, and a keen debate took place. M. Kondangy, the most senior Indian, who was the president-elect on last Saturday resigned pleading inability owing to old age and Mr. Gaoble, the Major was finally elected.

Boiler Engineer Convicted.**Sentenced to a Fine of Rs. 500.**

TRIVANDRUM, October 28.
 Mr. Pratt, Boiler Engineer of Messrs. Geo. Brunton & Sons, Cochin, who was charged by the Travancore Police, for the alleged offence of wilful negligence in the working of the boiler at Alleppey Back Waters and thereby causing explosion and consequent deaths to a few souls, before Dr. G. F. Clark, European Special Magistrate, Trivandrum, has been convicted and sentenced to pay a fine of Rs. 500.

United Provinces**United Provinces****The Influenza.**

ALLAHABAD, October 30.
 Owing to the prevalence of influenza at Allahabad the Muir Central College, University school of law, Teachers Training College and the Government High School have been closed. Other colleges and schools are about to be closed. The number of deaths reported in Allahabad on the 29th October as due to influenza was 27, of whom 19 were females and 8 males.

ప్రజాభిప్రాయములు

ప్రజాభిప్రాయములు

అ. వ. న. రా. కృష్ణ ప్రకటించినందున వింతలు
పెట్టినవి. - సంపాదకుడు.

I సంకల్పము

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ ప్రశ్నలకు తమ ప్రతికూలమున నేను
ప్రామాణికముగా జవాబు చెప్పను అభిప్రాయము కలిగి సంకల్పము
నివారణార్థమై అడిగినందున మన్నించ గోరుచున్నాను.

I ప్రామాణికముగా జవాబు వర్ణనము కలదా?

II శ్రీమతి పాట కచేరీలు వారితోలు చేయించ
వచ్చునా?

III శ్రీమతి గారవలంబములను ప్రామాణికముగా వర్ణనము
పీఠికాపురము

II

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, 25-10-18 తేదీన భవనీయప్రతికయొక్క
11-వ పుట 1-వ కలమున ప్రకటించబడిన సమాధానమును
జూచితిని. అట్టి సందేహములే కారణములేదని నాయభిప్రాయము.
ఏలన: శ్రీరామునిమాట జనకుడయినట్లు రామాయణమున
కలదు. బలరాముడు జనులచేత నాదరింపబడుచు
మిథియందు గొంతకాలముండెనని భాగవతమున కలదు.
కనుక శ్రీరాముని మామయైన జనుడు బలరాము నాదరించుటకును
బ్రతికి యుండెనని సందేహించినవా రంగీకరిం
తులేని యిట్లు గీతాశాస్త్రమే జనకున కుపదేశించబడినట్లు
లో సందేహము కలుగ నేరదు. అతం దంతకాలము జీవించి
యుండెదనని భాగవతమున కలదు. కావలెనా? మఱి, యా
తండు యజ్ఞవల్క్యకృష్ణాదులను గూడ గాధలేమి కావలెనా?
అందులకు సమాధానము: జనకుల నేమిట. మిథిలాధిపతులకు
జనక నామము వీరునువంటిది. వారల నిజనామములు వేరే
రుగా నుండెను. అందు శ్రీరాముని మామపేరు సీరధ్వజుడు
అయ్యో, అట్టి ప్రశ్నలకు సమాధానము. అట్టి ప్రశ్నలకు సమాధానము
కలదు. జనకుని నిజనామము వేరుగా నుండు నని
యెఱుంగవచ్చును. కాని, యది నచింపబడలేదు. అంతమాత్రము
చేత నట్టి భాగవతములేదు. కావున గీతాశాస్త్రము జనకున
కుపదేశించబడి నన్నచో, నది శ్రీరాముని మామకే యుపదేశ
ించబడినది యనుకొని నక్కడలేదు. అది శ్రీకృష్ణావతార
సమయమున నున్న జనకున కుపదేశించబడినది తలంపవచ్చును.
అతడు భూమి, యనుటకు యజ్ఞవల్క్యకృష్ణాదులు నిద్రవనము
గదా.

విశాఖపట్టణము. శ్రీ విక్రమదేవవర్మ.

III

సీతీతిరువ వృద్ధి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, మదరాసు గవర్నరు మెంటువారు పూర్వముకంటె
యే 1 కి రు 1.4-0 ఎక్కువకొన్నది విధించెదమని ప్రయోచిరి.
కాటక ప్రదేశములలో అబులిద్దలను ఎట్లు పోషించుమా యని
భాగవదుండగా ఈ ప్రయోచనమును నివారణార్థముగా
తెలిపితిని. ఈ ప్రయోచనమును రద్దుపరచినందులకు మిక్కిలి
అందోళనములు మొదలయిన వానికి కారణమగును గనుక
మాయందు దయచేసి ఈ ప్రయోచనమును రద్దుపరచగల రని
మా ప్రార్థన.

అట్లున గూడకల్లి ఎంకమూమిడి వేంకటేశ్వరుడు

ii

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, సీతీతిరువ మేము చేయుటకు గురించిన
జి. ఓ. జా. లె. వేదికల గెట్టులలో ప్రకటించినపుడు తమ
ప్రతికారమును గ్రహించుమున కేగి నోరులేని వైకుంఠ
రులకు నిన్ను వింటున్నాను. వైకుంఠపురమున వచ్చిన శేఖరులను
చిహ్నములను తీర్చుములను ప్రయోగించి మార్పులను చేసిన
మహావీరకారమును మేము పట్టికని ముద్రలము. కృష్ణయం
ధ్రమువా రీవిషయమునం దెక్కువ శ్రద్ధవహించుట మిక్కిలి
ప్రశంసనీయము. గుంటూరుగోదావరీయందలవారంతగ్రద్ద

వహింపకుండుట సంతాపకరము. ఈ కారణమున ఆంధ్రులెల్లరు
సక్రమాందోళనము జరిపి కార్యనిర్వహించుట శ్రేయస్కరము.
కావున నిపుట్టిన గౌరవనీయసభ్యులు మిమ్మకుండక, వేకా
భ్యుదయమునకును ప్రజాశ్రేయమునకును సానుభూతిపూర్వకముగ
కృషినిచేసి తమ విధుక్రధర్మము నెరవేర్చుదురగాక!
ఈ సమయమున ప్రజాశ్రేయమునకు లైకమర్మముతోడను కార్య
దీక్షతోడను వర్తించుట బావశ్యకమని విన్నవించుచున్నాము.
సల్లూరు, కేవలతాబూకా. అట్టి నేటి రామునచొదరీ.

IV

పలేజి ఆఫీసర్ల కొక విజ్ఞాపన.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో! అనాది నండి కురుకులుంబములలో పారంప
ర్యముగా వచ్చుచుండు వారసత్వపు హక్కులను తగ్గించుటకు
గాను మన మద్రాసుగవర్నరు మెంటువారు ఆలోచించుచున్నా
ఇందువిషయమై గవర్నరు మెంటువారు రివియూబోర్డువారిద్వారా
ఆయా జిల్లాల కలెక్టర్లను వారివారి అభిప్రాయములను
ప్రాయుటకుగాను సంజాయిషి అడిగియున్నాడు. సదరు
సంజాయిషిని వైవాకి రిపోర్టు కాబడి గవర్నరు మెంటువారి కల
లిట్టుపూర్వము కాకుముననే మన కష్టములను అర్థింపూర్వముగా
గవర్నరు మెంటువారికి వెంటనే తెలియజేయుచున్నాము.
ఆయా జిల్లాల అధికారులు వ్రాసిన అభిప్రాయములనుబట్టి ఘ
నముచేయుదురు. వీనియొక్క తేలికలను నేను ఇదివరలో
25-9-15, 10-12-15 తేదీలకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని ప్రతికల
ద్వారా మీ కందరి కును తెలియ జరిచియున్నాను.
అనేకులు విలేజి ఆఫీసర్ల కొకకలమొద మనహక్కు
లను నిలుపుట విషయమును గవర్నరు మెంటువారికి పంపించు
కొను అర్జీలు నావల్ల అచ్చుకాబడజోవుచున్నవి. ఇందున
ర్యములకు పాతరికార్డులను ఇప్పటికే కార్డులను, ఆయా జిల్లాల
వారు నావల్లకు పంపకుండుటచే వెంటనే పూర్తిపరుచుటకు
వీలులేకుండెదననిది. 1918-వ సం. జనవరి నెలమునకు పూ
ర్తికావచ్చును గాన మీమిత్రులకాలలో వెంటనే సభలను
గావించుకొని మీలో అన్ని విధముల సమర్థతగలవారిని ప్రతి
నిధులుగ నేర్పరుచుకొని కార్యసాధనముచేసికొందురని నమ్ము
చున్నాను. లేదా యీ హక్కుల విషయముచేయు సభల
కు కూడ నన్నే ప్రతినిధిగా మీమిత్రులకు తరఫున ఏర్పా
టుచేసికొనునెడల నేనే వచ్చి నాచేతనైన సహాయమును
చేయుచున్నాను. ఈ 1828 ఫసలీ జమాబందీలు సమీపించు
చున్నవి. అందు విలేజి ఆఫీసర్లకు ఒకవంటి వేరగలరని ఆశ్చర్య
చేసిన లాభములేదు. గవర్నరు మెంటువారు ఏర్పరచిన 1919-వ
జనవరి 31 తేదీ లో పల అడ్డవిట్టమును అన్ని వాటికి
చేరవలెను. అనిహక్కులుకలిసి లేరుటకు ఒకవిల్లు పొందుచేసి
1918 సం. అక్టోబరు 22 తేదీన గోల్కొండ జిల్లా గెజిటిలో
తెలియజరిచి యున్నాను. ఆశ్చర్యచే మక యాక్రింది యద్రు
నకు వెంటనే ఉత్తరముల వ్వారా తెలియపరచవలె నని కోరు
చున్నాను.

మోగల్లుకరణము లయ్యగారి తిరవతి రాజు
(పాలారి రాజగోపాలము గారి ఇంట్లో)

V

“ఇన్ ఫ్లూయెంజాకు దివ్యాపధము”

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, మాతాబాకా గ్రామములలో ఈ పాడు
విషజ్వర మనవరకు ఇన్ ఫ్లూయెంజా మిక్కుటముగా వ్యా
పించి పెక్కుమందిని మృత్యువునాత బడచేయుటయేగాక
వెక్కువ బాధ చెందుచున్నాడు. ఆంధ్రములో దీనికి తగిన
మందులు గానక నిష్పూరణదలవలసి వచ్చినది గాని దానికి
మే మొకకమాయమును కనిపెట్టి పలువురువాడగా దుగ్ధత
తత్వము వీడిపోవుచున్నది. ఎక్కువమనుగులుగల గుమ్మరి
గాన మాసోదరభారతీయు లా వ్యాధినుండి తప్పించుకొనుటకు
గాను ఆకమాయప్రకారమును దిగున నుదహరించుచున్నాను.
ఇచ్చాపట్టణం. పెరుగు మట్టిక బొత్తుక పనికిరావు. పూటకు
2 తులముల కమాయమునకున గిర్రూటులు పుచ్చుకొనిన దుగ్ధా
నుండి వీడుదురు. ఇంక వివరములు కాలసిన మాకు వ్రాసి
తెలిసికొనవచ్చును.

నెలమే ఆరు ౧ తులము. సన్నమగంధపాల వ్రేళ్ల
యార్డు ౧ తు సొటి ౧ తు. మిరియాలు ౧ తు. ధనియాలు

౧ తు. వాము ౧ తు. ఉప్పు ౧ తు. పంచవార ౧ తు. ఈ
దినులులయ్యము 2 రెట్లు నీటిలోపోసి సుగమునకు మరక
కావలెను. అప్పుడు వాడుట కుపయోగపడును.

శంకర వేంకటేశ్వర రావు

ముస్తాబాద. ఎన్నవరముతాలాకా రైతులసంఘ కార్యదర్శి

ii

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ జ్వరములను అనేకులు మరణము
నొందుచున్నాడు. ఇది యిటువ్యాధిగాన కోగిని సమీపించ
గూడదనియు, నీనికి మందులేదనియు, తరుచు విరిపించుచున్న
విషయము లిందు గురించి వ్రాయుటకొల్పినవి. ఇది గోవా
నరీ ప్రాంతములయందు వరదకాలమున రొమ్మపడి నెయ్యూరు
మున వచ్చి దిగున వ్రాసి చికిత్సలను కాలించుచున్నది.

నిదానము

ఈజ్వరమునే శ్లేష్మ వాతజ్వరమనియు వాతవైశ్యజ్వర
మనియు వాడుచున్నాడు. గుండెలయందు విషముజేరి మూడు
కోబల నాటికి శ్లేష్మము లాగుగా ప్రవర్తించును. తలనొప్పి
కీళ్ళ నొప్పిలు తప్పుక కనిపించును.

ఉపచారములు

దంతధావనము శుభ్రముగా చేయవలెను. నాలుకను
బాగుగా తాటియొకతో గీచుకొనవలయును. కాక దొండ
లంకు నాకుకకు రాసి గీచిన శ్రేష్టము. వారమునకు రెండు
మూడు సార్లు గోమయముచే గడి నలికించవలెను, వీలయిన
గోమూత్రము చల్లించిన మంచిది.

చికిత్స

కోగాంతురమయిన వెంటనే నూరికి మిరియపుగింజలు
ఘచ్చి అమలపు దీపముల కాల్చి బాగవచ్చు సమయమందు
దానిని కోగిముక్కుదగ్గర పెట్టి ఆహ్వానింపజేయవలెను. చలి
కూడ నున్నయెడల బాగుగా చురగిన మంచినీరు కొంచెము
చల్లారిన తరువాత మూడుగుక్కల వ్రాగవచ్చును. ఉదయ
మున కందిగింజంతి మంచి కేలాంతురమును పుచ్చుకొనవలెను.
విరేచనము కానియెడల రెండుతులముల అల్లపురసముపొంగించి
దానితో మందు పుచ్చుకోవలెను. పిల్లలకు పెసరగింజంతి చా
లును. విరేచనము ఆగుచున్నయెడల మిరియాలక మాయముతో
మందును సేవించవలెను. తిరిగి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పు
ళస్తమయిన అనందవైరవి (కందిగింజంతి పెద్దలకు పెసరగింజంతి
పిల్లలకు) మిరియాలక మాయముతో పుచ్చుకోవలెను. సాయం
కాలము వాతరాక్షసము వాతవిభ్యంసి లోహరసాయనము,
నన్నిపాతము బాల మార్యోదయము వీనిలో అన్నియును లేక
నేరెండుమూడయినను చివరకు ఏయొకటి యైనను మూడు
మిరియపు గింజలతో చేర్చి చికిత్సయాలరసముతో మర్చించి
ఒక చిన్న మాత్రా చేసి లవంగక మాయముతో సేవించవలెను.

భోజనవిధి

రోగికి ఇష్టమయిన పాతవియ్యపు అన్నము తినవచ్చు
ను. అట్టివియ్యము చేయించి వార్చినచున్నము వ్రోళ్లస్తా.
పలుచని గోగునూలనూడ వియ్యరచ్చును. వైయ్యములు
మిక్కిలి వేడి యని సంకయిన నక్కరలేదు. పలుచని ఆవు
మట్టికూడ పోసికొనవచ్చును.

పరిశోధన

వై సంకయిన కాస్త్రమోక్షోధకచేసి యుభవపూర్వ
కముగా వ్రాయబడినవి. వై వ్రాసిన చికిత్సలు మాపూర్వ
కాలము నాటి త్రాటి యామల పుస్తకమందున్నవి. వై
వ్రాసిన విధమున జరిపి దేశీయము రోగినివారణ చేసికొందురు
గాక. ఇది ప్రమాదజ్వరము కాదనియు అంటువ్యాధికాదనియు
నాయభిప్రాయము. ఇంగ్లీషు మందులు మనదేశీయులకు ఈ
కితోష్ణస్థితియందుండి పనిచేయునని నాకుతోచదు. 100 కి
95 మంది మనదేశీయవైద్యములను లాభము పొందగల రని
తలచెదను. వివరము లింకను వెలిసికొనగోరువారు నాకు
వ్రాసిన నేను సంతోషపూర్వకముగా వారికి వెలుపుచును.
గావపంద్రపురము శాంతి వీరయ్య
గోదావరీపల్లె. తెలుగువైద్యుడు.

విజయనగరముండి పురవాసు లోకరిట్లు వ్రాయుచు
న్నాడు. - ఇక్కడి “భారతమాత” పత్రికాసంపాదకులై
వి. వి. సోమయాజులు పంతులుగా రిటికల ఇన్ ఫ్లూయెంజా
జ్వరవీడితులై వారమురోజులుండి 19-వ తేదీ తేనివారము
కాలగతి నొందినట్లు తెలియుచు విచారించుచున్నాను. ఇంతవర
కే నాయమాత్రావశ్యమగుచున్న “భాగవతమాత” పత్రిక
వీతో ఆంతరించెనా యని యనేమి విశ్చింతించుచున్నాను.

